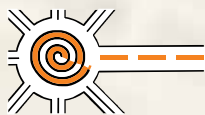




WACC

communication **for all**

*Rodna zastupljenost i
predstavljajanje u
medijima u
Bosni i Hercegovini*



Udruženje "Novi put"

Ovaj izvještaj je objavilo udruženje „Novi put“ kao rezultat dvomjesečnog monitoringa odabrenih printanih i elektronskih medija u Bosni i Hercegovini. Izvještaj je izrađen u okviru projekta pod nazivom „Rodna zastupljenost i predstavljanje u medijima u Bosni i Hercegovini“, kojeg finansira Svjetska asocijacija kršćanskih komunikacija – WACC.

Septembar 2019.

SADRŽAJ

I Uvod	2
1. Žene u medijima u BiH.....	4
2. Problem nasilja nad ženama u BiH	5
3. Položaj žene u bh društvu	9
4. Domaći pravni okvir	9
5. Međunarodni pravni okvir	13
6. Regulisanje medijskog sadržaja u BiH	14
7. Aktivnosti na poboljšanju rodne ravnopravnosti u medijima i putem medija	15
8. Najveći izazovi u proteklih 5 godina ..	15
II Analiza najčitanijih i najuticajnijih štampanih i elektronskih medija o zastupljenosti i položaju žena u medijima u BiH	19
1. „Rodna zastupljenost i predstavljanje u medijima u BiH“	20
2. Metodologija	20
3. Polazne informacije	20
4. Početni nalazi	23
5. Kvantitativna analiza	25
6. Kvalitativna analiza	31
Zaključak	58

UVOD

Žene i djevojke predstavljaju polovinu svjetske populacije a samim tim i polovinu njenog potencijala. Ravnopravnost spolova, osim što je temeljno ljudsko pravo, ključno je za postizanje pravednih društava sa održivim razvojem. Do sada se pokazalo se da osnaživanje žena potiče produktivnost i ekonomski rast svakog društva. Nažalost, još uvijek je dug put da se postigne puna jednakost prava i mogućnosti muškaraca i žena,¹ Svjesni smo da je žena i danas, u 21. vijeku, u podređenom položaju, često ugrožena, pa i izložena potpuno nehumanom tretmanu. Problem predstavljaju brojna društva koja njeguju tradicionalne i patrijahalne vrijednosti koje umanjuju ravnopravni položaja žene, te tako žena ostaje zauvijek zarobljena u porodičnoj, privatnoj sferi, određena za kućne poslove i brigu o djeci.²

Također, imamo i drugu krajnost - gdje je dostojanstvo žene u nemilosrdnom kolu show biznisa srozano do samog dna. Široko je rasprostranjena i trgovina ženama (i djecom), žene su manje plaćene za iste poslove koje obavljaju i muškarci, manje zastupljenije u vlasti itd. Na žalost, u mnogim mjestima svijeta žene su i danas roblje i trpe nasilje, što dodatno potvrđuje činjenicu da su žene među najosjetljivijom populacijom.

Razumijevanje opšteg konteksta i stanja društvene svijesti o položaju žena u Bosni i Hercegovini može pomoći da bolje razumijemo i načine na koji se njihov društveni položaj može brže i efikasnije unaprijediti.³

Bosna i Hercegovina je jedna od najsiromašnijih zemalja u Evropi u kojoj dominiraju nacionalistička retorika i ispolitizovani mediji.

Iako je BiH potpisala i ratificirala Konvenciju Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istambulska konvencija), gdje se zakonski okviri u sklopu države moraju prilagoditi postojećim dokumentima za borbu protiv rodno zasnovanog nasilja i diskriminacije,⁴ povećan je broj nasilja nad ženama u svim sferama života pa i internetu a bilježi se i porast diskriminacije na osnovu roda, često u kombinaciji sa nacionalnom pripadnošću.

1 <https://www.un.org/en/sections/issues-depth/gender-equality/>

2 <http://globalanalitika.com/wp-content/uploads/2015/11/Brosura-BS-Final.pdf> s 3

3 <http://globalanalitika.com/wp-content/uploads/2015/11/Brosura-BS-Final.pdf> s 6

4 Rodno osviješteno novinarstvo – od (samo)regulacije do novinarske prakse



U BH društvu prednjače tradicionalne uloge i zadaci žene: supruga i domaćica, ocjene međunarodnih istraživanja za bosansko-hercegovačko društvo nisu nimalo ohrabrujuće. Iako žene imaju pravo glasa, njihovo učešće u javnom životu, naročito političkom, još uvijek je daleko od ravnopravnog s muškarcima.⁵

Žene u BiH, iako čine natpolovičnu većinu stanovništva 51% nisu ni približno u tom postotku prisutne u oblasti radnih i socijalnih odnosa.⁶

Bez obzira na napore međunarodnih institucija, fondacija i projekata da se ostvari veći uspjeh u emancipaciji žena, postoji mnoštvo oblasti i prostora gdje ženama preostaje da pređu dug i mukotrpan put do ravnopravnog položaja. Uzrok ovome su neravnomjerna raspodjela moći te tradicionalna kultura, patrijarhalna svijest i ekonomska nerazvijenost društva⁷

Iako je usvojen Zakon o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini, kojim se uređuje, promovira i štiti jednakopravnost spolova, raspoloživi statistički i drugi podaci pokazuju da su žene u Bosni i Hercegovini i dalje u neravnopravnom položaju u odnosu na muškarce.⁸

Predrasude i kulturološke percepcije uloge žene, ekonomska zavisnost te nemar institucija otežavaju pristup i učešće žena u politici. Rezultat je izuzetno nejednaka raspodjela društvene moći između muškaraca i žena. Učešće žena u političkom životu BiH samo je formalno evoluiralo, dok je de facto na djelu stagnacija i diskriminacija žena.⁹ Činjenica je da žene čine čak 52% glasačkog tijela u Bosni i Hercegovini, a da broj žena u zakonodavnim organima na nivou države i entiteta ni iz daleka ne odražava ovaj procenat. Predsjedništvo BiH u svom sastavu nije imalo niti jednu ženu od potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma do danas.¹⁰ Žene su na izbornim listama samo radi kvote, a ne zato što neko cijeni njihov kvalitet ili što njihova stranka vjeruje u njihove mogućnosti. Zakon se ispoštovao minimalno i samo koliko traju izbori.¹¹

5 <http://globalanalitika.com/wp-content/uploads/2015/11/Brosura-BS-Final.pdf> s 2

6 <http://globalanalitika.com/wp-content/uploads/2015/11/Brosura-BS-Final.pdf> s 5

7 <http://globalanalitika.com/wp-content/uploads/2015/11/Brosura-BS-Final.pdf> s 4

8 <http://globalanalitika.com/wp-content/uploads/2015/11/Brosura-BS-Final.pdf> s 6

9 <http://globalanalitika.com/wp-content/uploads/2015/11/Brosura-BS-Final.pdf> s 7

10 <http://globalanalitika.com/wp-content/uploads/2015/11/Brosura-BS-Final.pdf> s 8

ŽENE U MEDIJIMA U BIH

Kao što to jasno kaže Preporuka Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope o prikazu žena u medijima, unatoč napretku u nekoliko evropskih zemalja, pretpostavka o ženama u medijima često ipak ostaje negativna te je i dalje stereotipna i seksistička. Žene se povezuju s privatnim područjem života, domaćinstvom i porodičnim životom. Mediji često predstavljaju žene kao seksualne objekte. Medijski izvještaji rijetko propituju rodne stereotipe koji postoje u bosanskohercegovačkom društvu ili ih podržavaju. Možda je ispravan zaključak da mediji niti pomažu niti odmažu nastavak nasilja nad ženama, što nije dobro uzevši u obzir njihovu društvenu odgovornost. Može se sa sigurnošću reći da mediji rodno zasnovano nasilje nad ženama obilato koriste i da što je ono brutalnije, primamljivije je. Bosanskohercegovački mediji nisu lišeni senzacionalizma i iskorištavanja nasilja koje žene trpe u svojoj produkciji medijskih sadržaja i to treba hitno da se promijeni.

Iako su primjeri nasilja nad ženama prisutni u medijima skoro svakodnevno, angažman dnevnih medija u objašnjenju pozadine tih slučajeva je u većini izostao. Vidjeli smo dosta primjera, a čuli i mišljenja novinara i urednika medija koji pokazuju da je žena koja je pretrpjela nasilje samo alat za prikupljanje klikova od strane publike željne senzacije, medija koji na tržištu trče za čitanošću ili gledanošću. Medijsko izvještavanje ne može zaustaviti rodno zasnovano nasilje, ali može doprinijeti tome da se društvo ozbiljno zapita i zabrine i pokrene u snažniju akciju.

Rodno zasnovano nasilje opstaje u BiH zbog duboko ukorijenjenih stavova o odnosima žena i muškaraca u društvu, a uloga medija u svemu je daleko od one kakva bi trebala da bude, a to je da snažno podupre borbu protiv nasilja, bilo kroz profesionalno izvještavanje ili kroz konkretne i jasne kampanje koje će ciljano voditi ka mijenjanju rodni stereotipa i uvriježenog stava da je rodno zasnovano nasilje nad ženama privatni problem i da ne predstavlja alarmantnu društvenu opasnost.

Agencija za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine je 2017. godine izradila Preporuku o rodni stereotipima i seksističkim stavovima i jeziku u medijima u BiH.¹²¹³ Preporukom se mediji pozivaju na razvoj mjera za sprečavanje rodni stereotipa i predrasuda u

¹² <https://arsbih.gov.ba/preporuka-medijima/>

¹³ <https://arsbih.gov.ba/preporuka-medijima/>



njihovom radu, razvoj svijesti novinara, i muškaraca i žena, da uključe aspekt rodne ravnopravnosti u novinarstvo i medije, kao i da teže prema uravnoteženoj zastupljenosti žena u medijima.

Mediji su naizgled svjesni svoje uloge, ali suštinski ne predstavljaju dio rješenja i u najvećoj mjeri i ne doprinose mijenjanju stanja gdje je žena žrtva muškarca, često svoga partnera, jer naglasak na mogućim razlozima za nasilje koji su lične prirode samo je potajno traženje opravdanja a nikako način da se jasno iskomunicira poruka da su nasilje nad ženama i nasilje u porodici apsolutno neprihvatljivi i zakonom zabranjeni.

Prema analizi koju je napravio Medija centar u BiH a koja uključuje 50 medija u našoj zemlji, 37% žena bilo je na uredničkim položajima, dok su samo 28% žena bile direktori medijskih kuća. Žene su malo zastupljenije kao urednici na radio stanicama, gdje zauzimaju 60% uredničkih pozicija, a 50% u novinskim agencijama. Situacija je najgora na televizijskim stanicama, gdje samo jedna žena od deset ima direktorski položaj. U printanim medijima žene zauzimaju 40% uredničkih direktorskih pozicija.¹⁴ Politizirani mediji u postkonfliktnoj BiH ostavljaju malo ili nimalo prostora za žene u vijestima. To se vrlo često odražava u prikazu žena i njihovoj zastupljenosti u medijskim pričama o miru i sigurnosti, gospodarstvu, politici, ali i mnogim drugim područjima, kojima se potiču dominantni stereotipi o ženama u zemlji sa jakom patrijarhalnom tradicijom, gdje su žene općenito percipiraju kao ovisne o muškarcima.

PROBLEM NASILJA NAD ŽENAMA U BIH

Istraživanje Agencije za ravnopravnost spolova u BiH o rasprostranjenosti i karakteristikama nasilja prema ženama pokazalo je da ne postoji dovoljno razvijena svijest o tome koja iskustva predstavljaju različite forme nasilja: više od polovine žena koje su bile izložene fizičkom nasilju tvrde da nisu žrtve fizičkog nasilja, a još manji udio žena prepoznaje svoju izloženost psihičkom, ekonomskom i seksualnom nasilju. U tom smislu, mediji su ti koji mogu i treba da uzmu aktivnu ulogu u edukaciji o nasilju prema ženama i nasilju u porodici, upravo zato što je jedna od misija novinarstva, osim informativnog, i edukativno djelovanje.

¹⁴ <https://media.ba/bs/magazin-novinarstvo/zene-na-samo-30-posto-rukovodecih-pozicija-u-BH-mediji-ma>

Medijski izvještaji rijetko propituju rodne stereotipe koji postoje u bosanskohercegovačkom društvu ili ih podržavaju. u medijskim izvještajima skoro i ne čuje glas žena koje su preživjele nasilje u prošlosti. Osoba koja je preživjela nasilje mogla bi da ponudi svoja iskustva u borbi protiv nasilja i u tome kako pronaći način i snagu da nasilje ostane u njihovoj prošlosti. Takvi članci bi mogli da budu edukativni i da, za razliku od izvještavanja u crnoj hronici o tome da se nasilje desilo, ponude čitaocima kojih se nasilje u porodici tiče način kako da ga prevaziđu, da budu vodilja i nasilnicima i ženama koje trpe nasilje kako da to zaustave. O nasilju se izvještava samo onda kad se već dogodilo, rijetko s određenim vremenskim odmakom odnosno rijetko u svrhu prevencije. Dok se o fizičkom i seksualnom nasilju generalno govori i izvještava u medijima, ostaju nedovoljno ispričane priče o psihološkom i posebno ekonomskom nasilju.

U Bosni i Hercegovini rodno zasnovano nasilje je rasprostranjeno i nedovoljno prijavljeno. Prema istraživanju iz 2013. koje je uključivalo 3,300 porodica u BiH, sprovedeno od strane Agencije za ravnopravnost polova, svaka druga žena doživjela je neku vrstu rodno zasnovanog nasilja u periodu od svoje 15.godine pa nadalje.¹⁵

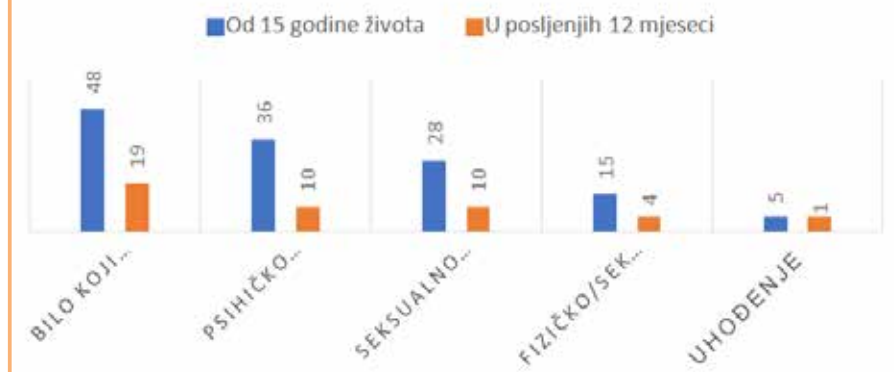
Misija OSCE-a je 2018. provela istraživanje o nasilju nad ženama u BiH.¹⁶

Rezultati istraživanja su pokazala da je od 15. godine života 48% ispitanica doživjelo je barem jedan oblik nasilja, 36% psihološko nasilje od strane intimnog partnera, 28% seksualno uznemiravanje, 15% fizičko i/ili seksualno nasilje od strane intimnog partnera ili nepartnera a 5% uhođenje. U zadnjih 12 mjeseci prije provođenja istraživanja 19% ispitanica doživjelo je barem jedan oblik nasilja, 10% psihološko nasilje od strane intimnog partnera, 10% seksualno uznemiravanje, 4% fizičko i/ili seksualno nasilje od strane intimnog partnera ili nepartnera i 1% uhođenje.

¹⁵ http://BHas.ba/tematskibilteni/BHAS_Zene_Muskarci_BHpdf
¹⁶ <https://www.osce.org/bs/secretariat/439070?download=true> * približno



UČESTALOST RAZNIH OBLIKA NASILJA NAD ŽENAMA



Istraživanje OSCE-a o nasilju nad ženama, 2018¹⁷

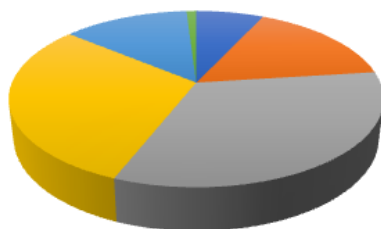
U periodu od zadnjih 12 mjeseci oko 640.000* žena doživjelo je neki oblik seksualnog uznemiravanja, uhođenja, nasilja od strane intimnog partnera ili nepartnera (uključujući psihičko, fizičko ili seksualno nasilje). Od 15. godine života 134.000* žena je doživjelo fizičko i/ili seksualno nasilje od strane intimnog partnera 106,000* žena je doživjelo fizičko i/ili seksualno nasilje od strane nepartnera.

Problem predstavljaju i nizak nivo svijesti o nasilju te veoma mali postotak prijavljivanja nasilja.

Većina žena ne smatraju da su dobro informisane o tome šta trebaju uraditi ukoliko dožive nasilje. Samo 7% njih smatra da su jako dobro informisane, 16% vjeruje da su dobro informisane, 33% donekle informisane, 30% ne baš dobro informisane, dok njih 13% uopšte ne znaju sta bi uradile.

¹⁷ <https://www.osce.org/secretariat/423512?download=true>

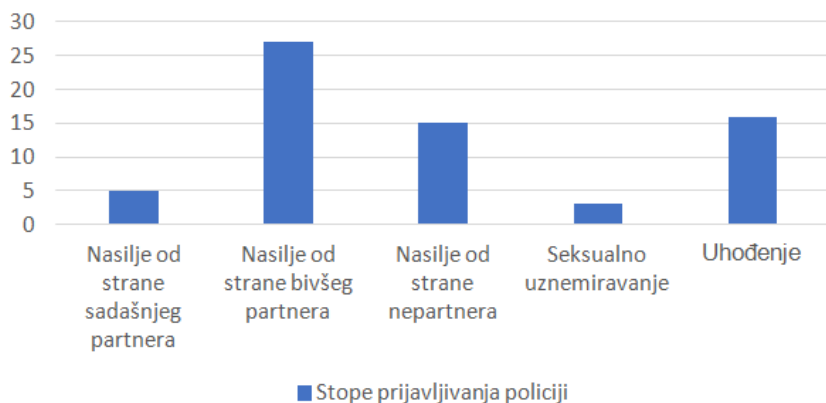
Svijest o nasilju



Istraživanje OSCE-a o nasilju nad ženama, 2018¹⁸

Postotak prijavljivanja nasilja policiji je jako nizak. Samo 5% žena prijavi nasilje od strane sadašnjeg partnera, 27% prijavi nasilje od strane bivšeg partnera, 15% nasilje od strane nepartnera, 3% seksualno uznemiravanje, a njih 16% prijavi uhođenje.

Stope prijavljivanja policiji



Istraživanje OSCE-a o nasilju nad ženama, 2018¹⁹

¹⁸ <https://www.osce.org/secretariat/423512?download=true>
¹⁹ <https://www.osce.org/secretariat/423512?download=true>



POLOŽAJ ŽENE U BH DRUŠTVU

Agencija za ravnopravnost polova BiH je otkriva da su rodni stereotipi i seksistički stavovi još uvijek prisutni u uredničkoj politici medija u BiH.²⁰ Ekonomske nejednakosti i dalje su jedno od najznačajnijih područja rodni nejednakosti. U izvještaju iz 2016., institucija Ombudsmena objavila je da nije ostvaren realan napredak u pogledu ravnopravnosti spolova na u području zapošljavanja, rada i zaštite socijalnih prava žena.²¹ Kad je riječ o ostvarivanju građanskih i političkih prava žena u BiH, još uvijek postoji velika nejednakost, žene su nedovoljno zastupljene. Stereotipni stavovi u društvu ostaju jedan od najvećih izazova. Nepismenost je još uvijek najveća među ženama, a poseban problem je napuštanje obrazovanja mladih žena zbog braka i porodice.²²

Rodna kvota još se ne primjenjuje dosljedno kada je riječ o imenovanjima u izvršnom tijelu, upravnim odborima javnih trgovačkih društava niti se primjenjuje prilikom izbora u lokalnim zajednicama.²³

DOMAĆI PRAVNI OKVIR

U posljednjem desetljeću BiH je uradila mnogo na pravnom okviru. Potpisane su brojne konvencije o ljudskim pravima, standardi i direktive koji su preporučili UN, SE, EU. Zakon zabranjuje direktnu i indirektnu diskriminaciju žene u javnom životu, no sve ovo u praksi loše je ili nikako provedeno, a situacija je pogoršana kompliciranim društvenim sistemom i nezainteresiranošću vlasti za ispunjavanje svojih obaveza.

Zakonodavni okvir kojim se uređuje ravnopravnost spolova u BiH uključuje ustavne i pravne odredbe koje garantuju ravnopravnost polova. U Ustavu BiH član 2. o ljudskim pravima i temeljnim slobodama izričito zabranjuje diskriminaciju u uživanju ovih prava i sloboda na bilo kojoj osnovi, uključujući rodnu diskriminaciju.²⁴ Konvencija UN-a o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena iz 1979. sastavni je dio Ustava Bosne i Hercegovine.²⁵ Direktno je primjenjivo i ima prednost

20 <https://arsbih.gov.ba/project/izvjestaj-o-napretku-u-primjeni-pekinske-deklaracije-i-plat-forme-za-djelovanje-u-bih-u-okviru-procesa-pekingske-25/>

21 <https://arsbih.gov.ba/project/izvjestaj-o-napretku-u-primjeni-pekinske-deklaracije-i-plat-forme-za-djelovanje-u-bih-u-okviru-procesa-pekingske-25/s.8>

22 <https://arsbih.gov.ba/project/izvjestaj-o-napretku-u-primjeni-pekinske-deklaracije-i-plat-forme-za-djelovanje-u-bih-u-okviru-procesa-pekingske-25/s.32>

23 <https://arsbih.gov.ba/project/izvjestaj-o-napretku-u-primjeni-pekinske-deklaracije-i-plat-forme-za-djelovanje-u-bih-u-okviru-procesa-pekingske-25/s.9>

24 Ustav BiH, čl 2, stav 4. http://www.mvp.gov.ba/dobro_dosli_u_bih/drzavno_uredjenje/ustav_bih/default.aspx?id=261

25 Anex 1 Ustava BiH, stav 9. http://www.mvp.gov.ba/dobro_dosli_u_bih/drzavno_uredjenje/ustav_bih/de

nad domaćim zakonima. U biti, ovom Konvencijom naglašavaju se načela koja države moraju jamčiti u uživanju ljudskih prava i temeljnih sloboda, kao i u osiguravanju jednakih mogućnosti za žene u svim društvenim sferama.

Entitetski ustav u Federaciji²⁶ i Republike Srpske²⁷ takođe zabranjuje diskriminaciju spolova, kao i Statut Brčko Distrikta BiH²⁸. Zakon o ravnopravnosti spolova u BiH, usvojen 2003.,²⁹ izmijenjen 2009.³⁰, osnovni je dokument kojim se uspostavlja ravnopravnost spolova u BiH. Ovaj je zakon u skladu s Konvencijom UN-a o uklanjanju svih oblika diskriminacije i definiše oblike rodne diskriminacije, zaštitne mehanizme, obaveze institucija u ostvarivanju ravnopravnosti spolova itd.³¹ Zakonom se utvrđuje da svako ima pravo pristupa medijima bez obzira na rod, zabranjuje se javni prikaz bilo koje osobe na uvredljiv ili ponižavajući način u odnosu na spoln.³²

Zakon o suzbijanju diskriminacije u Bosni i Hercegovini 2009.³³, usklađen sa Zakonom o ravnopravnosti spolova uspostavlja okvir za ostvarivanje jednakih prava i mogućnosti za sve osobe u BiH. Ovim se zakonom proširuje definicija diskriminirajućeg ponašanja i, uz zabranu rodne diskriminacije, uključuje zabranu diskriminacije na temelju "seksualne orijentacije, rodnog identiteta, seksualnih karakteristika".³⁴ Akcijski plan za ravnopravnost spolova³⁵, koji je usvojilo Vijeće ministara BiH, strateški je dokument koji sadrži ciljeve, programe i mjere za postizanje ravnopravnosti spolova u svim područjima društvenog života i rada, u javnim i privatnim sferama. Prepoznato je da su stereotipi i predrasude glavni uzrok rodne nejednakosti i rodne diskriminacije, a sve aktivnosti trebale bi biti namijenjene promjeni svijesti o ravnopravnosti spolova među profesionalcima ali i široj javnosti. U odjeljku Plan o svijesti ravnopravnosti spolova u svim segmentima života detaljnije se raspravlja o društvenoj ulozi medija te naglašava potreba za promicanjem ravnopravnog sudjelovanja

fault.aspx?id=261

26 Ustav FBiH, čl. 2, stav d: https://predstavnickidom-pfbih.gov.ba/upload/file/ustav/ustav_precisceni_tekst.pdf

27 Ustav RS, čl. 10: https://www.narodnaskupstinars.net/sites/default/files/upload/dokumenti/ustav/lat/ustav_republike_srpske.pdf

28 Statut Brčko Distrikta BiH, čl. 13, stav 1: http://www.ohr.int/?ohr_archive=statut-brko-distrikta-bosne-i-hercegovine-2

29 Zakon o ravnopravnosti spolova BiH Službene novine BiH no. 16/03:

30 Zakon o ravnopravnosti spolova BiH, Službene novine BiH no. 102/09.

31 čl. 2, stav 2 Zakona o ravnopravnosti spolova BiH

32 čl. 21 Zakona o ravnopravnosti spolova BiH.

33 Zakon o zabrani diskriminacije BiH, Službene novine BiH no. 59/09

34 čl. 2 stav 1 Zakona o zabrani diskriminacije BiH

35 _rodno osviješteni akcijski plan za 2013. https://arsbih.gov.ba/wp-content/uploads/2014/01/GAP_BIH.pdf



i zastupljenosti osoba različitih rodni identiteta, spola i seksualne orijentacije na položaje za donošenje odluka u medijima, posebno u upravljačkim, programskim i regulatornim tijelima.³⁶

Agencija za ravnopravnost spolova BiH, u suradnji s Komisijom za ravnopravnost spolova Parlamentarne skupštine BiH, pokrenula je inicijativu za usklađivanje Zakona o javnom sistemu emitiranja u BiH³⁷, Zakona o servisu javnog emitiranja u BiH³⁸ i Zakon o komunikacijama³⁹ sa zakonom o ravnopravnosti spolova u BiH, u svrhu uvođenja ravnopravnosti spolova u upravljačke strukture radijskog i televizijskog sistema BiH, jednako zapošljavanje, jednako zastupanje interesa oba spola u sadržaju programa, kao i zabrane programa uvredljivog, stereotipnog i ponižavajućeg programa. Zakoni o zaštiti od nasilja u porodici u Federaciji BiH⁴⁰ i Republike Srpske⁴¹ definiraju mjere i mehanizme zaštite u slučajevima nasilja u porodici, ali se ne odnose na područje medijskog predstavljanja nasilja. Novinarski etički kod za pisane i online medije BiH⁴², proizlaze iz europskih standarda prakse novinara, i predstavljaju temelj za sustav samouređivanja u medijima. Što se tiče diskriminacije, član 4 glasi da novinari moraju izbjegavati “štetne ili uvredljive reference na etničku skupinu osobe, nacionalnost, rasu, vjeru, spol, seksualnu orijentaciju, tjelesni invaliditet ili mentalno stanje te da se upućivanja na etničku skupinu osobe, nacionalnost, rasu, vjeru, spol, seksualnu orijentaciju, tjelesni invaliditet ili mentalno stanje moraju se provoditi samo kada je izravno relevantna za pojavu koja se prijavljuje.”⁴³ Član 4.a – Rodna ravnopravnost i poštovanje individualnosti nalaže da novinari izbjegavaju izravne ili neizravne komentare koji bi pojedinci mogli staviti u nejednak položaj ili ih diskriminirati na temelju spola, spola, spolnog identiteta, rodnog identiteta, rodnog izražavanja i/ili seksualne orijentacije.⁴⁴

U FBiH je usvojen Zakon o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH kojim se ima za cilj unaprijediti i održati efikasnim sistem razvojnog planiranja koji doprinosi održivom socio-ekonomskom rastu i razvoju u FBiH, a jedan od osnovnih principa

36 <https://BHnovinari.ba/wp-content/uploads/2018/07/Zene-i-mediji-13maj2018-FINAL.pdf>,p.10

37 Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnom RTV servisu, Službene novine BiH no. 32/10.

38 <http://www.mkt.gov.ba/dokumenti/komunikacije/zakoni/zakoni/default.aspx?id=3608&langTag=bs-BA>

39 <http://www.mkt.gov.ba/dokumenti/komunikacije/zakoni/zakoni/default.aspx?id=3641&langTag=bs-BA>

40 <https://www.paragraf.ba/proписi/fbih/zakon-o-zastiti-od-nasilja-u-porodici.html>

41 https://advokat-prnjavorac.com/zakoni/zakon_o_zastiti_od_nasilja_u_porodici_RS.pdf

42 https://www.vzs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=218&Itemid=9

43 https://www.vzs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=218&Itemid=9

44 https://www.vzs.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=218&Itemid=9

pri uspostavi i funkcioniranju harmoniziranog sistema razvojnog planiranja i upravljanja je poštovanje rodne ravnopravnosti.⁴⁵ Novi Zakon o radu je usvojen i u RS, a zadržao je i poboljšao standarde za ravnopravnost polova i zaštitu od diskriminacije i nasilja. - Također je usvojen novi Krivični zakonik RS koji je usklađen sa standardima iz Istanbulske konvencije.⁴⁶ U cilju usklađivanja krivičnog zakonodavstva u BiH sa standardima Istanbulske konvencije koji se odnose na prepoznavanje nasilja nad ženama putem modernih sredstava komunikacije i informaciono komunikacijskih tehnologija, pokrenuta je inicijativa za izmjene i dopune Krivičnog zakona FBiH u cilju stvaranja zakonodavnog okvira za sankcionisanje osoba koje vrše krivična djela putem informaciono-komunikacijskih tehnologija (IKT) (Facebook, Viber i slično).⁴⁷ Ombudsman je, među ostalim, iznio Preporuku parlamenta FBiH o izmjeni Kaznenog zakona FBiH kako bi se stvorili pravni preduvjeti za sankcioniranje počinitelja određenih akata upotrebom IKT-a.⁴⁸ Uvedeni su obvezni medijski propisi, uključujući oglašavanje.⁴⁹ Govor mržnje u BiH zabranjen je prema Kodeksu audiovizualnih medijskih usluga i radio medijskih usluga⁵⁰. Ovim se Zakonom osigurava da pružatelji medijskih usluga neće prikazivati sadržaj koji uključuje bilo koji oblik diskriminacije ili predrasuda na temelju spola, rase, etničke pripadnosti, nacionalnosti, uvjerenja ili pripadnosti, invaliditeta, posebnih potreba, dobi, seksualne orijentacije, porijekla, kao i bilo koji drugi sadržaj koji ugrožava prava i slobode.⁵¹ Zakon o zabrani diskriminacije (ZoZD) je izmijenjen 2016. godine, čime je proširena lista osnova diskriminacije tako da one sada eksplicitno uključuju i dob, invaliditet, seksualnu orijentaciju, rodni identitet i seksualne karakteristike. Ojačana je pozicija žrtve diskriminacije u kontekstu efektivnog korištenja mehanizama zaštite, naročito sudskog postupka za zaštitu od diskriminacije.⁵²

45 <https://arsbih.gov.ba/project/izvjestaj-o-napretku-u-primjeni-pekingske-deklaracije-i-plat-forme-za-djelovanje-u-bih-u-okviru-procesa-pekingske-25/7>

46 <https://arsbih.gov.ba/project/izvjestaj-o-napretku-u-primjeni-pekingske-deklaracije-i-plat-forme-za-djelovanje-u-bih-u-okviru-procesa-pekingske-25/7>

47 <https://arsbih.gov.ba/project/izvjestaj-o-napretku-u-primjeni-pekingske-deklaracije-i-plat-forme-za-djelovanje-u-bih-u-okviru-procesa-pekingske-25/> s.39

48 <https://arsbih.gov.ba/project/izvjestaj-o-napretku-u-primjeni-pekingske-deklaracije-i-plat-forme-za-djelovanje-u-bih-u-okviru-procesa-pekingske-25/> s.41

49 <https://arsbih.gov.ba/project/izvjestaj-o-napretku-u-primjeni-pekingske-deklaracije-i-plat-forme-za-djelovanje-u-bih-u-okviru-procesa-pekingske-25/> s.41

50 https://www.media.ba/sites/default/files/kodeks_o_audiovizuelnim_medijskim_uslugama_i_medijskim_uslugama_radija_rakbih.pdf

51 <https://arsbih.gov.ba/project/izvjestaj-o-napretku-u-primjeni-pekingske-deklaracije-i-plat-forme-za-djelovanje-u-bih-u-okviru-procesa-pekingske-25/> s.41

52 <https://arsbih.gov.ba/project/izvjestaj-o-napretku-u-primjeni-pekingske-deklaracije-i-plat-forme-za-djelovanje-u-bih-u-okviru-procesa-pekingske-25/>



MEĐUNARODNI PRAVNI OKVIR

Posebne preporuke o tome kako bi mediji trebali izvještavati o ženama i temama kao što je rodno zasnovano nasilje idu u smjeru opštih načela kojima bi se mediji trebali voditi i u velikoj mjeri se odnose na obaveze koje provode države članice Vijeća Europe.⁵³ Član 3. glasi da pružatelji medijskih usluga “ne smiju pružati sadržaj koji uključuje bilo koji oblik diskriminacije ili predrasuda na temelju spola, rase, etničkog podrijetla, nacionalnosti, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, posebnih potreba, dobi, spolne orijentacije, društvenog porijekla, baš kao i bilo koji drugi sadržaj koji namjerava ili rezultira sprečavanjem ili ugrožavanjem bilo koje osobe u ostvarivanju, uživanju ili jednakom iskorištavanju prava i sloboda.”⁵⁴ Preporuka Parlamentarne skupštine Vijeća Europe 1555, usvojena 2002., bavi se prikazom žena u medijima i potiče medije na “promicanje jednakosti”, jer predstavljanje žena u medijima često krši etički kodeks novinara BiH, član 16, koji se dnosi na privatnost te zaštitu od neopravdanog ili senzacionalnog otkrivanja privatnosti. Novinar mora zaštititi svačije pravo na privatni i porodični život, dom, zdravlje.“⁵⁵

Rezolucija 1751 Parlamentarne skupštine Vijeća Europe poziva medije da podignu nivo svijesti novinara i obrazuju ih o tome kako uključiti rodnu dimenziju u novinarstvo i medije; promicati rodnu ravnopravnost u regulatornim i samoregulatornim tijelima te, prema potrebi, provesti preporuke Kodeksa dobre prakse; zagovaraju uravnotežen prikaz žena u medijima i nestereotipne prikaze žena i muškaraca, čime se pridonosi prevladavanju prepreka ka ravnopravnosti spolova.⁵⁶

Preporuka Parlamentarne skupštine Vijeća Europe iz 1931., usvojena 2010., bavi se borbom protiv seksističkih stereotipa u medijima i upozorava na prisutnost “seksističkih stereotipa u medijima, koji ometaju doseg stvarne ravnopravnosti spolova.”⁵⁷

53 https://www.undp.org/content/dam/unct/bih/PDFs/UN%20WOMEN/Istrazivanje_o_medijskom_izvjestavanjuUNWOMEN_BiH_BHS.pdf10

54 https://www.undp.org/content/dam/unct/bih/PDFs/UN%20WOMEN/Istrazivanje_o_medijskom_izvjestavanjuUNWOMEN_BiH_BHS.pdf10

55 <https://BHnovinari.ba/bs/kodeks-asti-BH-novinara/>

56 <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168059a97c>

57 <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=17892&lang=en>

REGULISANJE MEDIJSKOG SADRŽAJA U BIH

Vijeće za štampu u BiH kao neovisno, nevladino, samoregulacijsko medijsko tijelo za štampane i online medije ima svoj Kodeks za štampu u kojem se navodi da novinari moraju izbjeći prejudicirane i uvrjedljive aluzije na nečiju etničku skupinu, nacionalnost, rasu, religiju, spol, seksualnu opredijeljenost, fizičku onesposobljenost ili mentalno stanje⁵⁸ U okviru praćenja medijskih sadržaja ARS BiH MLJPI je identifikovala još uvijek prisutne rodne stereotipe i seksističke stavove u uređivačkoj politici BH medija. U julu 2017. godine ARS BiH MLJPI je izradila Preporuku u vezi rodnih stereotipa i seksističkih stavova i jezika u medijima u BiH, koju je dostavila medijima i objavila na svojoj web stranici (www.arsbih.gov.ba). U Preporuci su pozvani mediji da kroz razvoj svojih profesionalnih standarda ustanove mjere koje bi spriječile reprodukciju rodnih stereotipa i predrasuda u svom radu, da razvijaju svijest novinara i novinarki kako bi se uključila dimenzija rodne ravnopravnosti u novinarstvo i medije kao i da teže ka uravnoteženijem predstavljanju žena u medijima.⁵⁹

Na prijedlog MLJPI BiH, Vijeće ministara BiH je 2017. godine usvojilo AP za obrazovanje iz ljudskih prava za novinare i medijske profesionalce 2016-2019. Ovaj AP sadrži konkretne mjere za unaprjeđenje pristupa i prikazivanja marginalizovanih i manjinskih grupa u medijskom prostoru, uključujući izradu smjernica za medijsko izvještavanje iz perspektive zaštite i promocije ljudskih prava, uključujući i ravnopravnost spolova.⁶⁰

Izvjestavanje o temi nasilja nad ženama i dalje senzacionalističko, te se problem nasilja u porodici u javnom diskursu pojavljuje tek sporadično ili prilikom obilježavanja značajnih datuma (npr. 16 dana aktivizma). Veliki problem je nesankcionisanje medija, kao i urednička politika koju treba mijenjati.⁶¹

2019. godine osnovana je mreža ženskih novinara, kao mehanizam za obrazovanje, zaštitu i prevenciju nasilja nad zaposlenicama medija u svim dijelovima BiH. Novinari iz nekoliko medija BiH napravili su

58 <https://arsbih.gov.ba/project/izvjestaj-o-napretku-u-primjeni-pekinske-deklaracije-i-plat-forme-za-djelovanje-u-bih-u-okviru-procesa-pekings-25/> s.41

59 <https://arsbih.gov.ba/project/izvjestaj-o-napretku-u-primjeni-pekinske-deklaracije-i-plat-forme-za-djelovanje-u-bih-u-okviru-procesa-pekings-25/> s.42

60 <https://arsbih.gov.ba/project/izvjestaj-o-napretku-u-primjeni-pekinske-deklaracije-i-plat-forme-za-djelovanje-u-bih-u-okviru-procesa-pekings-25/> s.41

61 <https://arsbih.gov.ba/project/izvjestaj-o-napretku-u-primjeni-pekinske-deklaracije-i-plat-forme-za-djelovanje-u-bih-u-okviru-procesa-pekings-25/> s.42



neku vrstu sigurne kuće iz koje će novinarke crpiti snagu, ideje i znanje u borbi za poboljšanje svojih profesionalnih prava.⁶²

AKTIVNOSTI NA POBOLJŠANJU RODNE RAVNOPRAVNOSTI U MEDIJIMA I PUTEM MEDIJA

Uspješno je proveden drugi po redu Akcioni plan (AP) za implementaciju Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih nacija 1325 (UNSCR 1325) u BiH 2014-2017. Agencija za ravnopravnost spolova BiH rukovodi radom Koordinacionog odbora za praćenje provedbe AP i pruža stručnu podršku institucijama sektora odbrane i sigurnosti na primjeni Zakona o ravnopravnosti spolova BiH. S tim ciljem provedene su obuke o ravnopravnosti spolova, usklađeni brojni zakoni i podzakonski akti te uvedene afirmativne mjere s ciljem unapređenja položaja i učešća žena u policijskim i oružanim snagama i mirovnim misijama.

BiH je 2015. godine prepoznata kao primjer dobre prakse u Globalnoj studiji o implementaciji UNSCR 1325 "Žene, mir i sigurnost". Iskustva i prakse BiH su primijenjena na regionalnom i širem međunarodnom nivou. Na sastanku ministara inostranih poslova zemalja G7, Evropska Unija je za partnera odabrala BiH, što predstavlja još jedno priznanje pozitivnim iskustvima našoj zemlji u provedbi UNSCR 1325.⁶³

NAJVEĆI IZAZOVI U PROTEKLIM 5 GODINA

Mediji BiH obraćaju daleko više pozornosti na teme nasilja, koje uključuju žene, umjesto isticanja pozitivnih primjera uključivanja žena u svijet poslovanja. Čini se da žene nisu dovoljno uključene u realizaciju svojih prava, ali je također vrlo teško i neugodno izaći iz društvenih normi.⁶⁴ Složena politička struktura još uvijek određuje strukturu i prirodu medijskog krajolika zemlje. Vlasnici medija, njihove publikacije i novinari koji rade za njih pod velikim su pritiskom političkih aktera etnički i politički pritisci i lojalnosti utječu na izvještavanje medija i uredničke odluke. Rezultati pokazuju da su žene uglavnom žrtve

⁶² <http://safejournalists.net/female-journalists-network-BH-women-journalists-in-action/>

⁶³ <https://arsbih.gov.ba/project/izvjestaj-o-napretku-u-primjeni-pekinske-deklaracije-i-plat-forme-za-djelovanje-u-bih-u-okviru-procesa-pekings-25/> p.6

⁶⁴ http://cdn.agilitycms.com/who-makes-the-news/Imported/reports_2015/national/Bosnia-Herzegovina.pdf

Mnoge novinarke kad počnu raditi nailaze na seksizam na radnom mjestu, a zbog nedovoljno iskustva i nepoznavanja vlastitih prava nisu u mogućnosti da se tome suprotstavljaju.⁶⁹ Jedan od glavnih problema je odsutnost žena u najozbiljnijem informativnom sadržaju. Novinarke pokrivaju "ozbiljne teme", ali se suočavaju s izazovima u svom radu. Drugi problem je način predstavljanja žena u medijima, uz prisutnost stereotipa i seksizma. Treći problem odnosi se na mogućnosti zapošljavanja i razvoj karijere. Očito je da muškarci kontroliraju sredstva medijske proizvodnje.⁷⁰ Internet postaje mjesto za različite oblike manipulacije (tj. lažne vijesti), pritisci, verbalni napadi i uznemiravanje, uključujući i one koji se temelje na spolu. Poseban izvještaj o statusu novinara i slučajevima prijatnji novinarima u Bosni i Hercegovini izradilo je Ombudsman za ljudska prava Bosne i Hercegovine 2017. U izvještaju se navodi da su novinarke češće izložene internetskim napadima kako bi se spriječilo objavljivanje određenih informacija ili priče, s ciljem seksualnog ili drugog oblika rodno uvjetovanog uznemiravanja, pa čak i zlostavljanja na internetu.⁷¹ Iako je Bosna i Hercegovina potpisala i ratificirala Istanbulsku konvenciju, i razvila strategiju za njezinu provedbu, nema pouzdanih informacija o njegovoj provedbi niti je javnost dovoljno informirana i uključena u nju.⁷² Zaposlenice u medijima vjeruju kako institucije ne čine dovoljno kako bi zaštitile prava i slobode novinara. To uključuje, policiju, tužiteljstvo i sudove. Oni su frustrirani pretjerano sporim sudskim postupcima ili nepovoljnim ishodima suđenja. Čak ni Ministarstvo ljudskih prava i izbjeglica u Bosni i Hercegovini ne pridonosi zaštiti prava novinara. Što se tiče ARS, stajalište novinara žena je da u praksi, rezultati njihovih se akcija nisu vidljivi. Prema njima, ARS ne provodi posebne aktivnosti za poboljšanje položaja žena.⁷³ Ne postoje razvijeni mehanizmi koji sprečavaju napade i štite prava i slobode. Gender centri na entitetskim nivoima, koji bi se trebali zalagati, promovisati i štitiiti jednakost spolova, ne uživaju povjerenje mnogih novinara.⁷⁴ Čak i međunarodne organizacije ne uživaju veliku reputaciju među novinarima.⁷⁵

Iako su primjeri nasilja nad ženama prisutni u medijima skoro svakodnevno, angažman dnevnih medija u objašnjenju pozadine tih

69 <https://BHnovinari.ba/wp-content/uploads/2019/02/Polozaj-novinarke-u-BiH.pdf>, p.12

70 <https://BHnovinari.ba/wp-content/uploads/2019/02/Polozaj-novinarke-u-BiH.pdf> s. 13

71 <https://BHnovinari.ba/wp-content/uploads/2019/02/Polozaj-novinarke-u-BiH.pdf>, s. 16

72 <https://BHnovinari.ba/wp-content/uploads/2019/02/Polozaj-novinarke-u-BiH.pdf>, s. 19

73 <https://BHnovinari.ba/wp-content/uploads/2019/02/Polozaj-novinarke-u-BiH.pdf>, s. 22

74 <https://BHnovinari.ba/wp-content/uploads/2019/02/Polozaj-novinarke-u-BiH.pdf>, s. 23

75 <https://BHnovinari.ba/wp-content/uploads/2019/02/Polozaj-novinarke-u-BiH.pdf>, s. 25

slučajeva je u većini izostao.. žena koja je pretrpjela nasilje samo alat za prikupljanje klikova u vrijeme publike gladne senzacije, medija koji na tržištu trče za čitanošću ili gledanošću. Medijsko izvještavanje ne može zaustaviti rodno zasnovano nasilje, ali može doprinijeti tome da se društvo ozbiljno zapita i zabrine i pokrene u snažniju akciju. Ne postoje kampanje namijenjene promjeni rodni stereotipa i raširenog stava da je rodno uvjetovano nasilje nad ženama privatni problem i da to nije prijatna društvu. Fokus je pomaknut od nasilja počinjenog nad ženama i stavljen na “razloge” koji su doveli do nasilja.⁷⁶ Misija novinarstva nije samo informirati, već i obrazovati. Zato bi mediji trebali pokazati veću odgovornost u edukaciji o nasilju nad ženama i nasilju u porodici. Nema dovoljno priča o psihološkom i ekonomskom nasilju. Slika žena u medijima ostaje negativna i dalje je stereotipna i seksistička. Žene su povezane s privatnom sferom, kućanstvom i obiteljskim životom i često predstavljene kao seksualni objekti..⁷⁷

Različite studije pokazuju kako je zakonodavstvo u Bosni i Hercegovini dobro, međutim, postoje veliki problemi u pogledu njihove provedbe. Novinari vjeruju kako su zakoni o medijima općenito dobri, no problem je neadekvatni mehanizmi za njihovu provedbu. Iako se broj žena u novinarstvu povećava ključne pozicije još uvijek drže muškarci. Deklarativna podrška nije dovoljna. Neophodni su učinkoviti mehanizmi i aktivno sudjelovanje institucija kako bi se brže i učinkovitije odgovorilo u skladu s postojećim normativnim aktima.⁷⁸

Također se može reći da mediji opsežno koriste nasilje nad ženama, a što je brutalnije, to je atraktivnije za njih. Mediji BiH nisu imuni na senzacionalizmu i koriste nasilje nad ženama kako bi proizveli svoj medijski sadržaj, što bi se trebalo hitno promijeniti.⁷⁹ Žene su isključene iz svih važnih procesa vezanih uz niz reformi koje su Bosna i Hercegovina nedavno pokrenula, njihovi stavovi su stoga ostali nevidljivi. Veoma je mali broj žena koje sudjeluju u tijelima za donošenje odluka i upravljačkim tijelima. Neuspjeh vladinih institucija da provedu zakone na državnom, entitetskom i kantonalnom nivou u svrhu ostvarivanja ravnopravnosti polova ostaje veliki problem.⁸⁰

76 https://www.undp.org/content/dam/unct/bih/PDFs/UN%20WOMEN/Istrazivanje_o_medijskom_izvjestavanjuUNWOMEN_BiH_ENG.pdf, s.37

77 https://www.undp.org/content/dam/unct/bih/PDFs/UN%20WOMEN/Istrazivanje_o_medijskom_izvjestavanjuUNWOMEN_BiH_ENG.pdf, s.37

78 <https://BHnovinari.ba/wp-content/uploads/2019/02/Polozaj-novinarki-u-BiH.pdf>

79 https://www.undp.org/content/dam/unct/bih/PDFs/UN%20WOMEN/Istrazivanje_o_medijskom_izvjestavanjuUNWOMEN_BiH_ENG.pdf

80 http://cdn.agilitycms.com/who-makes-the-news/Imported/reports_2015/national/Bosnia-Herzegovina.pdf



II ANALIZA NAJČITANIJIH I NAJUTICAJNIJIH ŠTAMPANIH I ELEKTRONSKIH MEDIJA O ZASTUPLJENOSTI I POLOŽAJU ŽENA U MEDIJIMA U BOSNI I HERCEGOVINI

RODNA ZASTUPLJENOSTNI PREDSTAVLJANJE U MEDIJIMA U BIH

Analiza je urađena u okviru projekta pod nazivom „Rodna zastupljenost i predstavljanje u medijima u BiH“ uz podršku WACC-a (Svjetska organizacija kršćanskih komunikacija (World Association of Christian Communications)).

Predmet analize po osnovu izvještaja u sljedećim medijima:

Štampani mediji:

Dnevni avaz, Večernji list, Dnevni list, Nezavisne novine i Oslobođenje

Elektronski mediji:

Avaz.ba, Klix.ba, Vijesti.ba, Bljesak.info, ba.n1info.com, balkans.aljazeera.net

Period analize:

Od 01.06.2019. godine do 31.07.2019. godine

Kolika je uloga medija u oblikovanju društvene percepcije i zastupljenosti žena u medijima uopće, koliko uredničke politike u medijima doprinose rušenju uvriježenih, patrijarhalnih stavova, ideologija? Koliko načini prenosa informacija, kreiranja medijskih poruka, novinarski prilazi, te tako i formiranje javnog mnijenja utječu na poboljšanje položaja i utjecaja žena, pitanja su koja imaju samo jedan odgovor: S obzirom na snagu i prisutnost medija, ali i društvenih platformi – uloga medija je jedna od najznačajnijih jer svojim utjecajem i posvećenošću ovoj temi kreiraju društvenu svijest, umanjuju predrasude i utiru put boljem društvu.

Glavni fokus ovog istraživanja je bio na predstavljanje žena u vijestima o miru i sigurnosti, ekonomiji i nasilju, međutim obrađene su i druge vijesti koje se bave pitanjima bitnim za društvo i BiH a u kojima se pominju žene.

METODOLOGIJA

Kvantitativna i kvalitativna metodologija istraživanja Svjetske organizacije kršćanskih komunikacija (WACC⁸¹) primijenjena je u ovom istraživanju.

POLAZNE INFORMACIJE

- Prisutnost stereotipa, te predstavljanje žene i udio žene u medijima i dalje ima jako izraženu ‘porodičnu notu’ te se mnoge od njih i dalje predstavljaju kao ‘majke’, ‘supruge’, ‘biznismenke’, ‘političarke’ itd. koje imaju ‘podršku porodice’ u onome što rade i čime se bave. Ovakva pitanja vrlo rijetko ili nikako se postavljaju muškarcima.
- Prisutna je nota seksizma i omalovažavanja prilikom izvještavanja o ženama.
- Iako je na Općim izborima 2018. izabrano 27% žena, što je 142 žene od ukupno 518 rezerviranih mjesta za sve razine zakonodavne vlasti, u medijima ih je prisutan samo mali dio - u predmetnoj analizi tek nešto više od 10!!!
- Mediji žene često koriste kao “ukras”, ilustraciju, fotografiju potrebnu za temu, a da istovremeno žena uopće nema učešća u tekstu.
- Neka od iskustava BH medija je da preferiraju “svoje” političarke, dok ostale ili ignoriraju ili im daju vrlo malo svoga medijskog prostora.
- Jedna od zanimljivosti ovog istraživanja je nemogućnost određivanja spola novinarke/novinara, autora priloga jer brojni prilozi ili nemaju potpisanog autora, ili su navedeni inicijali imena i prezime, ili samo inicijali, ili uopće nema potpisanog autora (!).
- Također, i ženama kao akterima teksta najčešće nije navedena dob. Ta praksa je nešto rjeđa kada je riječ o sportašicama ili ženama aktericama u rubrici ‘crna kronika’ itd.
- Žene se često nazivaju muškim rodom, kao naprimjer: pedijatar/pedijatrica, predsjednik/predsjednica, potparol/potparolka itd.
- Za pohvaliti je činjenica da pojedini štampani mediji imaju vrlo visoku zastupljenost žena sportašica, no istodobno vrlo lošu žena političarki itd.

⁸¹ <http://www.waccglobal.org/who-we-are/our-organization/about-wacc>



- Vrlo rijetko se žene spominju kao biznismenke, inovatorice, znanstvenice, liderice itd.
- Neki od najutjecajnijih medija jako preferiraju predstavljanje žena (pa čak i djevojčica) u vrlo tradicionalnoj, možda i podčinjenoj ulozi, jako posvećenim religiji i religijskim običajima i tradicionalnom načinu oblačenja, prvenstveno porodici, što je i jedina njihova „referenca“ u predstavljanju u medijima.

Sveukupna zastupljenost žena u vijestima

Od 01.06.2019. godine do 31.07.2019. godine obrađeno je 1.700 vijesti (gdje su na bilo koji način zastupljene žene) od ukupno objavljenih oko 10.000 u ciljanim, istraživanim medijima. Ove brojke pokazuju da je i dalje prisutnost muškaraca dominantna, odnosno, prisutnost žena u medijima-vijestima (u bilo kojem kontekstu) niska – tek 17%.

Žene po području fokusa

Od ovog broja, njih 1.000 (64,7%) odnose se na politiku i vlast, a od te brojke u 450 vijesti žene se, direktno ili nedirektno pojavljuju u nekom od konteksta i temama pomirenja; poznate osobe, medije i sport 400 (23,5), kriminal i nasilje 100 (5,8), a socijalna i pravna pitanja 155 (9,1%), na ekonomiju tek 45 (2,6%) i u njima su bile glavni izvori-likovi (biznismenke, pokretačice biznisa, vlasnice malih obrta itd.).

NAPOMENA: U medijima koji su bili fokus istraživanja vijesti o ekonomiji su podzastupljene.

Žena kao glavni/sporedni izvori

Od 1.700 obrađenih vijesti (gdje su na bilo koji način zastupljene žene) u 1.100 su glavni izvori – bile žene, dok u ostalih 600 su glavni izvori bili muškarci, a sporedni lik – žena, što znači da u ukupno objavljenih 10.000 vijesti 11% žene su glavni izvori (po bilo kojem tematskom parametru), a u ostalima nisu bile u fokusu priče.

Žene kao žrtve

Žene su prikazane kao neki od izravnih ili neizravnih primjera žrtve (civilne žrtve rata ili majka, baka, sestra itd. žrtve rata, žrtve nasilja u

porodici i sl.) u 205 vijesti (12%), socijalno ugrožene žene, (siromaštvo) u 45 vijesti (2,65). U 7 vijesti žene su bile nasilnice.

Stručne komentatorice i porodični status

Kao stručne komentatorice pojavljuju se u 330 vijesti (19,4%) i to u pretežito na pitanjima zaštite okoliša, znanosti i politike, a 700 vijesti (41,% od analiziranih) žene se povezuju s porodičnim statusom (supruga, majka, kćer...).

Reporteri - novinari

U nešto više od 1.500 (88,2%) od 1.700 obrađenih vijesti nije navedeno puno ime i prezime novinara. Najčešće su navedeni inicijali novinara/ke koji su uradili prilog pa nije moguće odrediti dob i spol novinara.

Fotografije žena u analiziranim vijestima

U 60% analiziranih vijesti prisutne su fotografije žena dok je u ostatku navedena ilustracija itd.

Žene u rušenju stereotipa

U 10% analiziranih vijesti žene se pojavljuju u kontekstu nekog vida rušenja uvriježenih stereotipa.

Analiza već prije spomenutih, najrelevantnijih medija u BiH, pokazala je da se, u periodu od 01.06.2019. do 31.07.2019. po bilo kojem osnovu (kao subjekt, komentatorice, eksperti, biznismenke, sportašice, osobe iz svijeta show biznisa itd), u medijskim tekstovima/ priložima bile prisutne u 1.200 tekstova na internet portalima i 527 tekstova u, predmetnim, štampanim medijima te je tokom ove analize ukupno analizirano više od 1.700 medijskih priloga u kojima su, na bilo koji način, zastupljene žene te su rezultati iste potpuno kredibilni i relevantni.

Pojedini mediji, kao što je Al Jazeera (balkans.aljazeera.net) vrlo kvalitetno i tematski obrađuju priloge u kojima sudjeluju žene i nisu prisutni isključivo kao servis vijesti te se stiče dojam da nisu dovoljno



otvoreni prema ženama. Međutim, razumljivo je da kvalitetnijim priložima, kvalitetnijom obradom teme, kvantitet vijesti nadomješćuju kvalitetom.

Još jedan od zapažanja tokom analize navedenih medija u periodu od dva mjeseca je da se rijeko autorima, novinarkama i novinarima može odrediti spol i dob – u većini slučajeva autori imaju samo inicijale, ili samo prezime primjerice u Dnevnom avazu i Večernjem listu BiH, a u pojedinim medijima kao što je Dnevni list često se događa da autor uopće nije potpisan. Međutim, tu praksu ne slijede N1 (ba.n1info.com) i AlJazeera, (balkans.aljazeera.net) koji navode autore priloga, izuzev u slučajevima kada se radi o agencijskoj, prenesenoj vijesti kada se navodi ime agencije.

Međutim, iako se radi o 1.700 novinarskih tekstova u kojima su zastupljene žene, prema broju objavljenih vijesti u predmetnim medijima, a u kojima nema prisustva žena je oko deset puta veći (!), što daje dovoljan razlog za mišljenje o nedovoljnoj zastupljenosti žena u vodećim medijima u BiH.

POČETNI NALAZI

- Prisutnost stereotipa, te predstavljanje žene i udio žene u medijima i dalje ima jako izraženu 'obiteljsku notu' te se mnoge od njih i dalje predstavljaju kao 'majke', 'supruge', 'biznismenke', 'političarke' itd. koje imaju 'podršku porodice' u onome što rade i čime se bave. Ovakva pitanja vrlo rijetko ili nikako se postavljaju muškarcima.
- Prisutna je nota seksizma i omalovažavanja, što se može vidjeti i kada pojedini mediji hrvatsku predsjednicu Kolindu Grabar Kitarović nazivaju imenom, samo 'Kolinda', dok su rijetki primjeri da se nekog političara naziva samo imenom.
- Iako je na Općim izborima 2018. izabrano 27% žena, što je 142 žene od ukupno 518 rezervisanih mjesta za sve nivoe zakonodavne vlasti, u medijima ih je prisutan samo mali dio - u predmetnoj analizi tek nešto više od 10-ak!!!
- Mediji žene često koriste kao "ukras", ilustraciju, fotografiju potrebnu za temu, a da istovremeno žena uopće nema učešća u tekstu.

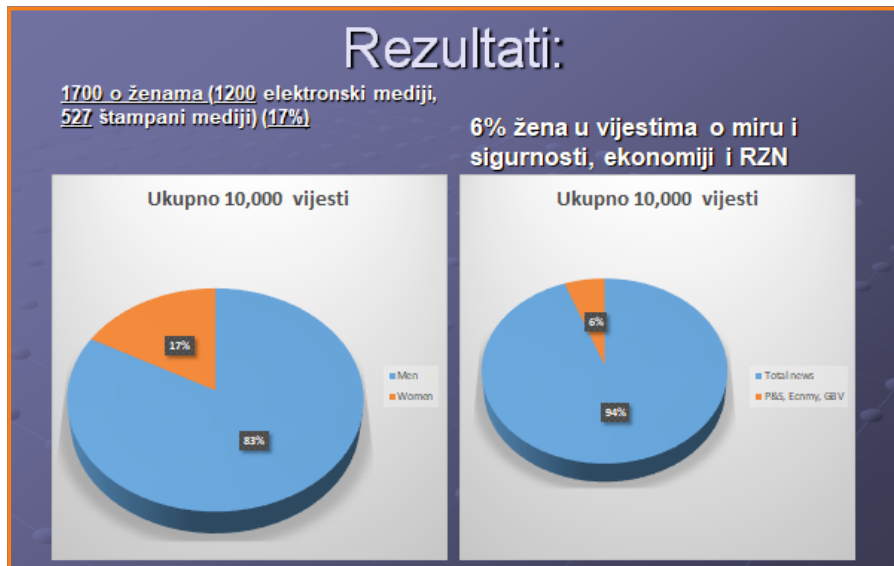
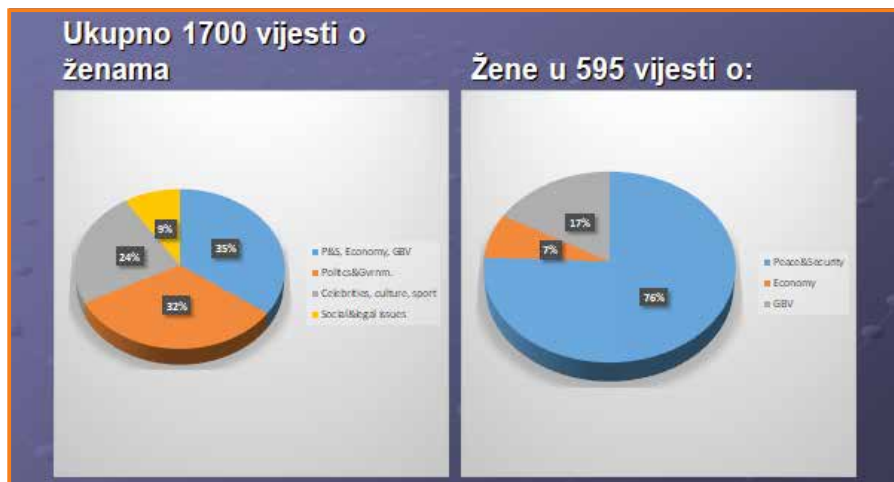
- Neka od iskustava BH medija je da preferiraju “svoje” političarke, dok ostale ili ignoriraju ili im daju vrlo malo svoga medijskog prostora.
- Jedna od zanimljivosti ovog istraživanja je nemogućnost određivanja spola novinarke/novinar, autora priloga jer brojni prilogi ili nemaju potpisanog autora, ili su navedeni inicijali imena i prezime, ili samo inicijali, ili uopće nema potpisanog autora (!).
- Također, i ženama kao akterima teksta najčešće nije navedena dob. Ta praksa je nešto rjeđa kada je riječ o sportašicama ili ženama aktericama u rubrici ‘crna kronika’ itd.
- Žene se često nazivaju muškim rodom, kao naprimjer: pedijatar/pedijatrica, predsjednik/predsjednica, potparol/potparolka itd.
- Pojedini mediji insistiraju na predstavljanju žena najčešće u ulogama majki ili u bilo kojem porodičnom kontekstu
- Za pohvaliti je činjenica da pojedini štampani mediji imaju vrlo visoku zastupljenost žena sportašica, no istodobno vrlo lošu žena političarki itd.
- Vrlo rijetko se žene spominju kao biznismenke, inovatorice, znanstvenice, liderice itd.
- Neki od najutjecajnijih medija jako preferiraju predstavljanje žena (pa čak i djevojčica) u vrlo tradicionalnoj, možda i podčinjenoj ulozi, jako posvećenim religiji i religijskim običajima i tradicionalnom načinu oblačenja, prvenstveno porodici, što je i jedina njihova „referenca“ u predstavljanju u medijima.

Kvantitativna i kvalitativna analiza najčitanijih i najutjecajnijih tiskanih i elektroničkih medija o zastupanju i položaju žena u medijima u Bosni i Hercegovini



KVANTITATIVNA ANALIZA

Od 01.06.2019. godine do 31.07.2019. godine obrađeno je 1.700 vijesti (gdje su na bilo koji način zastupljene žene) od ukupno objavljenih oko 10.000 u ciljanim, istraživanim medijima. Ove brojke pokazuju da je i dalje prisutnost muškaraca dominantna, odnosno, prisutnost žena u medijima-vijestima (u bilo kojem kontekstu) niska – tek 17%.



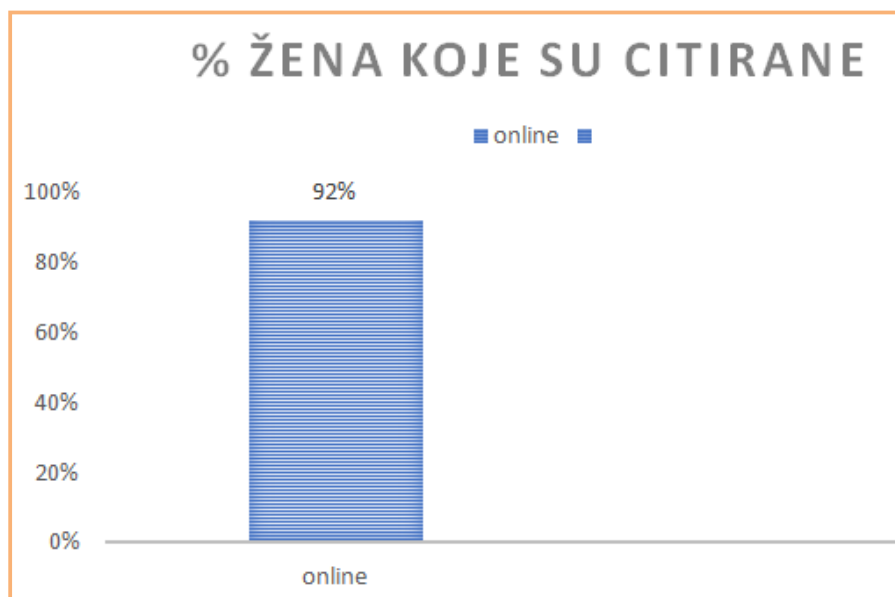
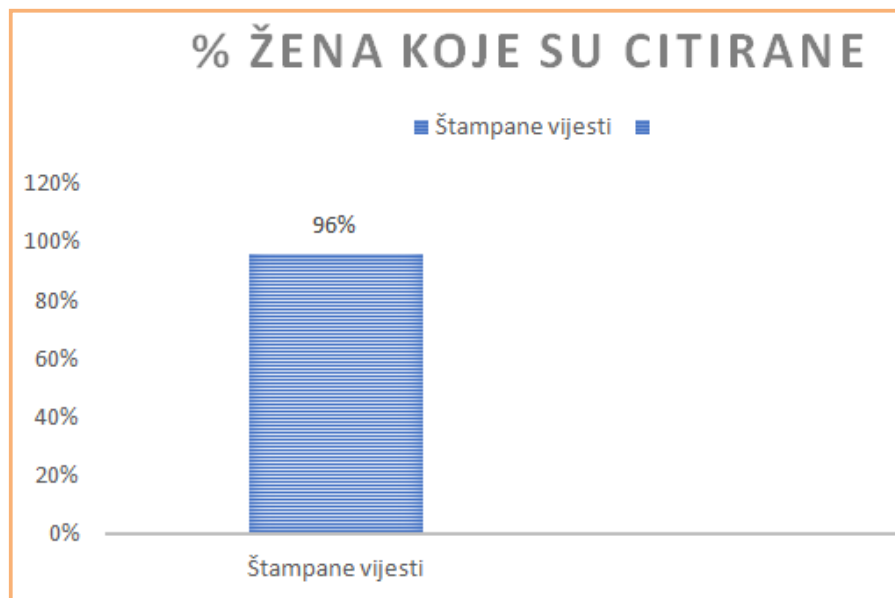
Od ukupnog broja od 595 članaka u kojima su prikazane žene, 76% njih se odnosi na vijesti o miru i sigurnosti. Razlog leži u činjenici da je 11.07. 2019. BiH obilježila tužnu 24. godišnjicu genocida u Srebrenici. Svi nacionalni, regionalni i međunarodni mediji, su izvještavali o tom događaju danima prije i nakon godišnjice, te na sam njen dan, i većina je intervjuisala žene čiji su muški rođaci bili žrtve genocida. Još jedan razlog visoke zastupljenosti žena u vijestima o miru i sigurnosti je izbjeglička kriza u BiH i susjednoj Hrvatskoj, što je uzrokovalo velike napetosti između dviju zemalja i bilo je na vrhuncu tokom izvještajnog razdoblja.

17% totalnih vijesti se odnosilo na nasilje nad ženama, a 7% na vijesti o ekonomiji.

Teme	Online vijesti	Štampane vijesti	Ukupno
Mir i sigurnost	298	154	452
	50%	26%	76%
Ekonomija	17	25	42
	3%	4%	7%
Nasilje nad ženama	59	42	101
	10%	7%	17%
UKUPNO	374	221	595
	63%	37%	100%



Vrlo pozitivni nalazi su da je 96% žena direktno citirano u štampanim, a 92% u online vijestima:



Podjela prema zanimanju

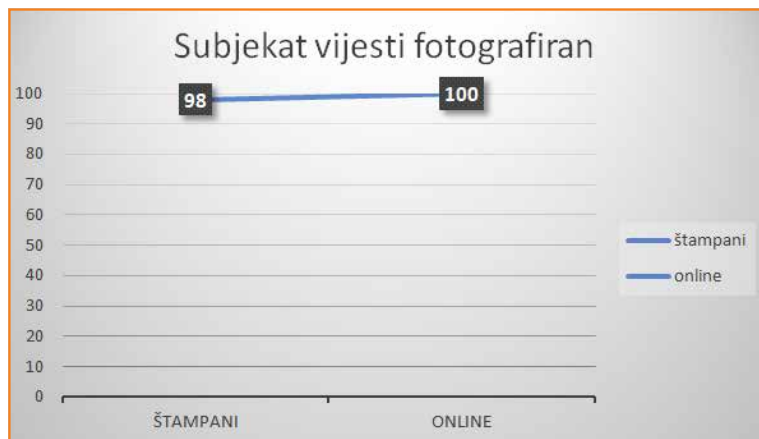
Zbog velikog broja vijesti o miru i sigurnosti, većina žena koje su bile prisutne u medijima tokom vršenja ove analize bile su političarke, ministrice, vladine službenice, (54%), zatim poslovne žene, menadžerice, itd. (9%) te aktivistice, predstavnice NVOa (7%).



Činjenica da se velika većina vijesti o ženama tokom analiziranog perioda odnosila na mir i sigurnost, tj. obilježavanje godišnjice genocida u Srebrenici te izbjegličku krizu, većina prikazanih žena (55%) bile su stručnjakinje/komentatorice, njih 12% je bilo u ulozi očevidaca, a 12% žena je govorilo o ličnom iskustvu.



98% novinskih članaka imalo je fotografiju, a 100% internetskih vijesti su bile ilustrovane:



Prikaz novinara po spolu

Jedno od glavnih zapažanja danih tijekom ove analize jest da je vrlo teško odrediti spol autora i novinara. Autori se u većini slučajeva potpisuju s inicijalima ili samo prezimenom, dok se u većini promatranih medija autor uopće ne potpisuje.

Samo 15% članaka napisale su novinarke, dok u 80% članaka nije bilo moguće utvrditi spol novinarke.

Prikaz novinara po spolu

Spol	ŠTAMPANI MEDIJI	ONLINE MEDIJI	UKUPNO	
	Broj	Broj	Broj	%
M	9	21	30	5%
Ž	26	63	89	15%
Nepoznat	140	336	476	80%
UKUPNO	175	420	595	100%

Od 89 članaka koje su napisale novinarke, 68 ih je bilo o miru i sigurnosti, 15 o nasilju nad ženama i djevojkama i 6 o ekonomiji.

Teme u vijestima prikazane po spolu novinara

Tema	ŠTAMPANI MEDIJI			ONLINE MEDIJI			UK-UPNO
	Ž	M	Nepozna-to	Ž	M	Nepozna-to	
Mir i sigurnost	20	6	106	48	16	256	452
Ekonomija	2	0	10	4	2	24	42
NNŽ	4	1	24	11	4	57	101
UKUPNO	26	7	140	63	22	337	595
SVEUKUPNO				89 15%	29 5%	477 80%	595 100%

Osporavanje ili jačanje stereotipa?

10% vijesti o miru i sigurnosti te 30% o ekonomiji je jasno osporavalo vladajuće stereotipe o ženama. S druge strane, 90% vijesti o nasilju nad ženama je potvrdilo postojeće stereotipe, kao što je prikazano u donjoj tablici.

	Osporava	Ne osporava	Neopredjel-jeno	Jača stereo-tipe
	%	%	%	%
Mir i sigurnost	10%	60%	0%	30%
Ekonomija	30%	65%	0%	5%
Nasilej nad ženama	0%	10%	0%	90%



KVALITATIVNA ANALIZA

Žene u vijestima o miru i sigurnosti

“Novi ispad evropske parlamentarke” – “Ne dam na ustaški pokret”

Ruža Tomašić je najistaknutija hrvatska političarka krajnjeg desnog spektra. Kao hrvatska zastupnica u EU parlamentu brlo je akrična i uspjela je inicirati rješenja nekoliko vrlo važnih tema usko vezanih za Hrvatsku. Ona je kroz svoje djelovanje pokazala sklonost ulozi „samostalnog strijelca“, i svoj uspjeh nije izričito gradila preko stranačke mašinerije, a pogotovu ju se ne može svrstati u ulogu discipliniranog vojnika stranke. Izgradila je svoju političku ulogu, ima podršku krajnje desnog biračkog tijela i nije ovisna o pripadnosti stranci. Vrlo hrabra žena političarka, iako sa često kontroverznim stavovima koji joj osiguravaju medijski prostor te je tako sama sebi najbolji PR.

Nezavisne novine novine su citirale njenu izjavu u kojoj se ona ne odriče ustaškog pokreta. Iako je u BiH prisutna nacionalistička retorika, ovakve izjave žena medijima su ipak jako rijetke.



Nezavisne novine, 1-2.6.2019.

IME BEZ PREZIMENA – DISKRIMINACIJA PUTEM SPOLA

U pojedinim naslovima i tekstovima, kao na primjerima koje prilažemo (Dnevni avaz, Bljesak.info), prisutni su primjeri nazivanja visokopozicionirane, ženske osobe, u ovom slučaju predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar Kitarović - imenom, bez prezimena.

Ovi članci su objavljeni tokom izbjegličke krize u BiH i Hrvatskoj, koja je izazvala mnoge tenzije između dvije susjedne zemlje.

Međuti, ovakvim izvještavanjem se šalje poruka podčinjenosti, patronizirajuće familijarnosti, prema onima koje ne smatramo sebi ili drugima ravnim, kao prema bićima niže društvene važnosti, čije mišljenje bi, prema tome, trebalo biti manje važno ili omalovažavajuće. To je otvorena diskriminacija temeljem spola, prisutna u javnom medijskom diskursu ne samo medija u BiH, već i ostalih medija u regiji. Ova razlika je tim više primjetnija u činjenici da se muškarci navode s punim imenom ili prezimenom, osim u iznimnim slučajevima.

S obzirom na njihovu važnost, mediji imaju posebno veliku odgovornost u poštivanju nacionalnih i međunarodnih zakona i propisa koji reguliraju njihovu obvezu promicanja vrijednosti ravnopravnosti spolova, uklanjanja stereotipa, seksizma i uvrjedljivih i ponižavajućih načina prezentacije žena i muškaraca u medijskim sadržajima, bez obzira na njihov društveni položaj.



Dnevni avaz, 31.07.2019.



Migrantska kriza

Kolinda protiv žice na granici s BiH gdje žive Hrvati

Grabar-Kitarović je stala u obranu hrvatskih policajaca koji su se našli na udaru kritika zbog odnosa prema migrantima.

Vijesti / Svijet | 04. 07. 2019. u 17:48 Bljesak.info



Web portal bljesak.info, objavljeno 04.07.2019.: <https://www.bljesak.info/vijesti/svijet/kolinda-protiv-zice-na-granici-s-bih-gdje-zive-hrvati/278347>

MIGRANTSKA KRIZA Novi kamen spoticanja

Kolinda piše pismo: Hoće li Vučjak dodatno posvadati BiH i Hrvatsku

5 89920441312226
04.07.2019 11:52



Najnovije Najčitanije

- 7 min** Pismo članice Predsjedništva BiH Senke Izaković: Vučjak ili 'zacement'
- 3 min** Osljepela ili godinama

Web portal avaz.ba, objavljeno 04.07. 2019.: <https://avaz.ba/vijesti/bih/499589/kolinda-pise-pismo-hoce-li-vucjak-dodatno-posvadati-bih-i-hrvatsku>

“Salakovac će se najvjerovatnije koristiti za prihvata porodica boraca povratnika iz Sirije”

Ministrica Semiha Borovac jedna je od najpostojanijih i najvjerodostojnijih političarki u BiH koja nikada isključivo nije isticala pripadnost svojoj stranci nego je djelovala kao profesionalac. S obzirom na svoju ministarsku dužnost, iznimno je bila zastupljena tokom migrantske krize te je pokazala da vrlo dobro komunicira s javnošću u kriznim situacijama. Njen stav i izjave ulijevaju povjerenje i ono što je posebno zanimljivo je njezin vrlo ženstven izgled koji možda nije bio toliko primjeren u nekim situacijama – primjerice visoke potpetice, nakit i svečanija odjeća, umjesto tenisica, hlača i svojevrsne radne odjeće s obzirom da je često boravila na terenu s migrantima. Ali, ministrica je ostala vjerna svom odjevnom izričaju i to je vrlo dobro nosila unatoč zahtjevnijoj situaciji, pokazujući suosjećanje i ulijevajući povjerenje. Šteta je što BiH nema još više ovakvih žena u politici.

MINISTRICA BOROVAC



Salakovac će se najvjerovatnije koristiti za prihvata porodica boraca povratnika iz Sirije

R. D.
4.7.2019. u 16:42

52 komentara 74 dijeljenja

Semih Borovac

Ministrica za ljudska prava i izbjeglice BiH

Centar za prihvat Salakovac



Centar za prihvat izbjeglica Salakovac jedna je od najboljih institucija tog tipa u našoj zemlji, a najvjerovatnije će se koristiti i za prihvat porodica boraca povratnika iz Sirije. U Salakovcu se trenutno nalazi 180 osoba, od toga 162 migranata, a danas su dobili vrijednu donaciju.

Web portal klix.ba, objavljeno 04.07.2019.: <https://www.klix.ba/vijesti/bih/salakovac-ce-se-najvjerovatnije-koristiti-za-prihvat-porodica-boraca-povratnika-iz-sirije/190704090>



“Baš me briga za Pelješki most”

A bridge under construction by the neighbouring Croatia trespassing B&H territory.

BH Političarka Željka Cvijanović jedna je od najprodornijih i najeksplicitnijih političarki u BiH koja se ne ustručava kazati svoje mišljenje. Konkretno, u ovom tekstu, ona je dala podršku stavovima svoga stranačkog predsjednika. Ali, bez obzira na odlučnost koju gospođa Cvijanović pokazuje u samostalnim istupima, u blizini stranačkog predsjednika Milorada Dodika ona je u očitoj sjeni. Ovom izjavom „Baš me briga za Pelješki most“, pokazala je da slijedi politiku svoje stranke (SNSD) i odanost stavovima kako izgradnja Pelješkog mosta Republiku Srpsku posebno ne zanima. Očito je da Željka Cvijanović može biti liderica i ona to jest, ali sve dok se u blizini ne nalazi Dodik. Tada pada u sjenu, što je ipak očekivano s obzirom na rangiranost njenog položaja u stranci i činjenice da je Dodik predsjednik. Ipak, Cvijanović je jedna od cjenjenijih političarki u BiH, posebno u Republici Srpskoj i zasigurno u svom djelovanju ne igra na „kartu“ ženstvenosti jer ima prepoznatljiv „muški“ stav u svojim istupima.

BANJA LUKA Predsjednica RS protiv politike preglasavanja

Cvijanović: Baš me briga za Pelješki most

Dala podršku izjavi predsjedavajućeg Predsjedništva Milorada Dodika

Avaz.ba

18.07.2019 21:40



Web portal avaz.ba. Objavljeno 18.07.2019.: <https://avaz.ba/vijesti/bih/503368/cvijanovic-bas-me-briga-za-peljeski-most>

24. godišnjica genocida u Srebrenici

Tokom godišnjice genocida u Srebrenici u medijima je zamjetna viša prisutnos žena općenito. Nekoliko je tome razloga: Kao prvo, činjenica je da su u genocidu u Srebrenici u najvećem broju ubijani muškarci, da su cijele obitelji ostale bez skoro svih muških potomaka ili da nema skoro nijedne obitelji koja nije izgubila nekog svog muškog člana. Stoga su žene, naprosto, u tom smislu ostale kao svjedoci žrtve svojih muških članova, muževa, sinova, očeva...Također, tokom obilježavanja genocida u Srebrenici mediji su posebno skloni vrlo emotivnom prikazivanju ratnih strahota, a pričama o stradavanju žele evocirati na tragediju i pobuditi suosjećanje. Svjedočenje majki koje su ostale bez sinova i supruga, djeca bez očeva najviše utječe na čitatelja. Iako bi neki ovakav pristup nazvali manipulacijom žrtve, to nije tako –sjećanje na genocid u Srebrenici mora biti upozorenje i opomena na događaj koji je na sramotu cijelom čovječanstvu. Žene iz obitelji žrtava u tom imaju veliku ulogu.

Općenito, žene su u ovakvim vijestima prisutnije jer su ovakve vijesti usko povezane uz emociju, ali tokom obilježavanja genocida u Srebrenici vrlo su prisutni i muški akteri, prvenstveno dužnosnici koji također na različite načine sudjeluju. No, činjenica je upravo da su žene prisutnije zbog izraženije emocije kao i samog boljeg izražavanja emocije. Je li to stereotip? Jednim dijelom i jeste.

STRAZBUR Komesarka Drojda Mjakerovi na strazburzi izložbe o genocidu

Vijeće Evrope 11. juli obilježit će kao službeni dan sjeć na žrtve Srebrenice

Mjaterovi je u ovom obilježju podržala zahtjev majki za sigurnost međunarodnog dana sjećanja na žrtve genocida

08. 07. 2019.
26.06.2019. 09:55



- #### Najbolje
- 1 min. Poručila komesarka Vijeća: O genocidu u Srebrenici
 - 10 min. Da se detetu oči
 - 10 min. Poručila komesarka Vijeća: O genocidu u Srebrenici
 - 11 min. Kako oživjeti sjećanje na žrtve genocida u Srebrenici
 - 10 min. Osvjetljenje Srebrenice

Web portal avaz.ba, objavljeno 26.06.2019.: <https://avaz.ba/vijesti teme/497772/vijece-evrope-11-juli-obiljezit-ce-kao-sluzbeni-dan-sjecanja-na-zrtve-srebrenice>



TUŽNA GODIŠNJICA Počet mesare supruge Romadema

Potresna ispovijest Izete Alihodžić: Sin je otišao uvečer i nikad se više nije vratio

Najteže joj je bilo kada je pronašla ošepove kosti

1. 10. 2019. 12:42



Najbolje Najlošije

- 1 min Čajevac kačkavije utjele u slatkošću tipa 1, što kažu
- 7 min Dječakinja Iskra Tilić: Vratila 13 godina zatvora u okviru Dječaka Slobodan, Dječakinja
- 11 min Ona se deteša u Bistuni Tip
- 11 min Potresna ispovijest mame sa srebreničkim vojskama OŠe i masakre genocid u BiH
- 12 min Kineski vitez, radnik i vođa, fotograf, somnolent, sumoran i žalosno dječakinja
- 13 min Uprizorje Tanu Mamo

Web portal avaz.ba, objavljeno 10.07.2019.: <https://avaz.ba/vijesti/bih/501172/potresna-ispovijest-izete-alihodzic-sin-je-otisao-uvecer-i-nikad-se-vise-nije-vratio>

0 komentara 78 dijeljenja

Dunja Mijatović

genocid u Srebrenici

Dunja Mijatović (Foto: H. G. / Klix.ba)

Komesarka za ljudska prava Vijeća Evrope Dunja Mijatović napisala je tekst povodom obilježavanja 24. godišnjice genocida u Srebrenici naglašavajući da je srebrenički genocid ogledalo u kojem bi svi Evropljani trebali sebe dobro i pažljivo pogledati.

"Nerminu Subašiću bilo je tek devetnaest godina kada su ga paravojne snage raskapile i kosti mu razbacale po Srebrenici i oko nje. Nermin nije bio jedini. Više od 8.300 muškaraca, žena i djece brutalno je pobijeno tokom srebreničkog genocida, jedne od najmračnijih i najstrašnijih stranaka novije evropske historije. Možda bi njihove priče bile i zaboravljene da nije Majki Srebrenice i Žepe. Te majke, supruge i

Web portal klix.ba, objavljeno 11.07.2019.: <https://www.klix.ba/vijesti/bih/mijatovic-srebrenicki-genocid-je-ogledalo-u-kojem-bi-se-svi-evropljani-trebali-dobro-pogledati/190711030>

Hahn i Mogherini o genocidu u Srebrenici: Okončati praksu nekažnjavanja zločina

A.D.
11.7.2019. u 09:00

0 komentara 79 dijeljenja



Srebrenica
Federica Mogherini
Johannes Hahn



Povodom 24. godišnjice genocida u Srebrenici zajedničko saopćenje za javnost izdali su visoka predstavnica EU za vanjsku politiku i sigurnost Federica Mogherini i evropski komesar za proširenje Johannes Hahn.

Web portal klix.ba, objavljeno 11.07.2019.: <https://www.klix.ba/vijesti/bih/mijatovic-srebrenicki-genocid-je-ogledalo-u-kojem-bi-se-svi-evropljani-trebali-dobro-pogledati/190711030klix.ba/vijesti/bih/hahn-i-mogherini-o-genocidu-u-srebrenici-okoncati-praksu-nekaznjavanja-zlocina/190711029>

Vijesti o ekonomiji

Žene nezastupljne u vijestima o ekonomij

Portal Vijesti.ba 10.07.2019., kao i mnogi drugi mediji, prenio je vijest i izjavu predsjednice Savjeta za žensko poduzetništva u okviru Područne privrede komore Banja Luka, Milene Vrhovac, koja je rekla da je “postotak žena koje sudjeluju u poduzetništvu Republike Srpske gotovo jednak europskom prosjeku, ali i da se ta stopa mora jačati, jer ih je još uvijek veliki broj nezaposlenih”. “Sada je na ženama”, kako je dodala, “da se umrežavaju i jačaju te traže veću institucionalnu podršku, ne samo za poduzetništvo žena, već uopće za tu oblast”.



10.07.2019 / 15:51 BiH - Sjednica Savjeta za žensko preduzetništvo

Žene nosioci posla u 30 posto od svih registrovanih preduzeća u RS



Foto: Fena / Vijesti.ba

Predsjednica Savjeta za žensko preduzetništva u okviru Područne privrede komore Banja Luka Milena Vrhovac rekla je danas da je postotak žena koje učestvuju u preduzetništvu RS gotovo jednak evropskom prosjeku, ali i da se ta stopa mora jačati, jer ih je još uvijek veliki broj nezaposlenih.

Web portal vijesti.ba. Objavljeno 10 July 2019, <https://vijesti.ba/clanak/453700/zene-nosioci-posla-u-30-posto-od-svih-registrovanih-preduzeca-u-rs>

Također, primjerice, i Bljesak.info od 04.07.2019. godine, donosi vijest o kampanji 'Žene su iste kao muškarci - samo manje vrijedne', projektom zapošljavanja mladih (YEP), uz podršku Vlade Švicarske i u suradnji sa Agencijom za ravnopravnost spolova BiH.

#stereotip

ONA PRIČA PUNO

...JER JE PROFESORICA.

Žene su iste kao muškarci - samo manje vrijedne

41,3% žena s visokim stručnom spremom je ili nezaposlena ili traži radno mjesto. Samo 17,2% muškaraca je u sličnoj situaciji.

IMPACT YEP

Projekat zapošljavanja mladih (YEP), uz podršku Vlade Švicarske, je tijekom 2018. godine kroz YEP inkubator poslovnih ideja podržao osnivanje preko 120 biznisa u Bosni i Hercegovini od čega je 48% žena preduzetnica.

Web portal [bljesak.info](https://www.bljesak.info), 04.07.2019.: <https://www.bljesak.info/gospodarstvo/tvrtke/zene-su-iste-kao-muskarci-samo-manje-vrijedne/278361>

Anketa o radnoj snazi 2018. otkriva tamnu stranu diskriminacije u kojoj su žene u nepovoljnijem položaju po svim parametrima, a ima ih nešto više od muškaraca u radnoj snazi (1.227.000). Od ukupnog broja žena koje čine radnu snagu njih 46% završava samo osnovnu školu i ne nastavljaju školovanje. Na ovom pokazatelju se gradi niz drugih činjenica sa dugoročnim posljedicama, poput činjenice da je od ukupnog broja zaposlenih u Bosni i Hercegovini (822.000) tek 37% žena (307.000) ili da 70% (841.000) radno sposobnih žena uopće ne traži posao.

S druge strane, prisutnost uspješnih žena-biznismenki, gospodarstvenica u medijima je loša, te bi svakako snažnija podrška medija doprinijela i snažnijem ekonomskom rastu i osnaživanju žena i njihovog napretka te je muškarac i dalje u centru ekonomskih zbivanja.

Među rijetkim primjerim prisutnosti žena u ekonomiji je i prilog



Nezavisnih novina od 28.06. 2019. godine o Nataši Stanojević, direktorici Zdravstvene ustanove 'Moja apoteka' kao i, primjerice, prilog Dnevnog avaza od 05.06.2019. godine o Svetlani Vuković, prvotnoj instruktorki vožnje u Bijeljini.



Nezavisne novine, 28.06. 2019.

BIJELJINA Svetlana Vuković, prva instruktorka vožnje u gradu

Tajna uspjeha u ovom poslu je biti strpljiv, pažljiv i prilagodljiv

među kandidatima imala i pet žena koje su u sedmoj deceniji života položale vozački ispit

JE. VUKOVIĆ
07.06.2019 07:38



Najnovije Najčitanije

- 3 min** U stanu od klijentovih starih još 127 osoba, završeno video od 10.000
- 8 min** Online nastava u Bečkom vel se uspešno realizira
- 9 min** Slomovi i slabosti Eurov izveštje koji izazivaju najveći sukob u globalnoj
- 12 min** Izbako upućeno građanima za samostalno
- 16 min** Mezonizinski ostar: Potocni pokrivenost virtuelne ture zbog klijentovih

Web portal avaz.ba, objavljeno 07.06.2019.: <https://avaz.ba/vijesti/bih/491711/tajna-uspjeha-u-ovom-poslu-je-biti-strpljiv-pazljiv-i-prilagodljiv>

“Udruga poslovnih žena BiH nabavlja opremu vrijednu 37,000 eura”

Član govori o Udruženju poslovnih žena koje sakupljaju i obrađuju ljekovito bilje i koje su dobile donaciju za širenje poslovanja. Iako ovaj član promovira žensko poduzetništvo, na slici koja ilustruje član nema niti jedne žene!

12 Aktualno UČESNICI IZ OČUŠA, 11. srpnja 2019.

EU projekt Proizvodnja ljekovitog bilja u Kopanicama i Posavini potvrđena potpisanim memorandum u Orašju

Nada Kurbat

Udruga poslovnih žena BiH nabavlja opremu vrijednu 37.000 eura



Stupnički članak govori o udruženju poslovnih žena koje sakupljaju i obrađuju ljekovito bilje. U članku se spominje EU projekt i potpisani memorandum u Orašju. Slika prikazuje grupu ljudi, uglavnom muškarci, u prednjem dvorištu zgrade.

Obnavljaju stara školca

Ukupno 11 od 12 škola u općini Orašje, koje su bile u lošem stanju, sada su obnovljene. U okviru projekta EU-a, koji je financirao obnovu, radilo se na rekonstrukciji i opremanju škola. U ovom trenutku su gotovo sve škole u općini obnovljene i spremne za nastavu.

Ukupno 11 od 12 škola u općini Orašje, koje su bile u lošem stanju, sada su obnovljene. U okviru projekta EU-a, koji je financirao obnovu, radilo se na rekonstrukciji i opremanju škola. U ovom trenutku su gotovo sve škole u općini obnovljene i spremne za nastavu.

Vecernji list, 31.07. 2019.

Federalna ministrica finansija Jelka Milicevic u većini vijesti o ekonomiji u kojima su u fokusu bile žene

Za ministricu i dopremijerku F BiH Jelku Miličević moglo bi se upotrijebiti skoro isti opis kao i kod predsjednice Republike Srpske Željke Cvijanović – vrlo odani stranački vojnik (HDZ BiH) na vrlo odgovornom i utjecajnom mjestu i to prvenstveno zbog uskih prijajšnjih poslovnih veza sa predsjednikom stranke (HDZ BiH – Dragan Čović) koja vjerodostojno provodi politiku svoje stranke.

Zbog svoje dužnosti značajno je zastupljena u javnosti, posebno kada u središte pozornosti dopiju teme iz njenog domena – problemi s mostarskim Aluminijem, privatizacijom, ulaganjima - teme povezane s financijama. Svakako da je gđa Miličević vrlo sposoban kadar, ali nedvojebeno je i to da je na prvom mjestu njenog djelovnja – stranka. Ali, to nije rijetkost u BH politici da su žene najvjerniji stranački vojnici.



INTERVJU

Jelka Milićević, ministrica finansija FBiH, za 'Avaz'

Ne treba nam M

Najveće investicije bit će u preduzećima u kojima je FBiH većinski vlasnik. MMF nama nije nužan kao izvor finansijske pomoći svih za „Aluminij“ •

Razgovarala: Amina NUHANOVIĆ

Jelka Milićević, potpredsjednica Vlade Federacije BiH i ministrica finansija, kaže nam da je u utorak na sastanku predsjednika SD-a HDZ-a BiH Bakira Izetbegovića i Dragana Čovića prepoznala dobru volju da se otkoče zastoji u formiranju vlasti.

„Osim Vijeća ministara BiH, o kojem se govorilo, otvoreno je i pitanje Federalne vlade i Vlade Hercegovačko-neretvanske županije. Činim se da dobra volja postoji. Samo ću se nadati da će potrajati“, kaže u intervjuu za „Avaz“ Milićević.

Ključno pitanje

□ *Kako komentirate razgovor koji je se pojavila za spas „Aluminija“?*

„Na ovom sastanku to je pitanje dignuto na nai-

Milićević, Nosa, vlada u septembru



Dnevni avaz, objavljeno 25.07.2019.

PLANUZI Iz Federalne vlade najavljuju

108 projekata vrijednih 15,8 milijardi KM!



Može li Federacija BiH koncesije dati pretežno u veliki gradnja

Stvorili su se svi preduvjeti za veći investicijski ciklus i direktno će utjecati na rast BDP-a, kaže Jelka Milićević

Ako budu ispunjene namjere federalne ministricе finansija Jelke Milićević, veći bit će tražnja za uskomo koeficijent potražnje u velikoj gradnji.

Bura poslije zatijša

Prema planu javnih ministarstva koji je usudio Ministarstvo finansija FBiH,

od 2019. do 2021. godine provodit će se 108 velikih projekata vrijednih 15,8 milijardi KM.

Od toga se 12 milijardi odnosi na kandidiranje, a 3,7 milijardi KM na projekat koji je provedba u toku.

Stvorili smo sve preduvjetе za veći investicijski ciklus vezan uz infrastrukturu.

Prema našim procjenama, te investicije direktno će utjecati na rast BDP-a. Poslije zatijša koji smo imali u protekle četiri godine, došli smo u situaciju da investicije intenziviramo. Nema razloga da se ne povećava zaposlenost i da će se ozbiljno pristupiti realizaciji ovih investicija u naredne tri godine – kaže za „Avaz“

KLJUČNI projekti su: putna infrastruktura i investicije u energetskom sektoru.

Vice, blok B-300 Termoelektrane Kakanj, blok 7-300 i E-100.

Također, „Avaz“ FBiH imaju zaključiti plan

od kreditora skoro 500 miliona maraka za početak radova na tri ključne etape na autoputni Koridoru 5C: Ploča Srčanića – Zenica sjever – tunel Zenica,

Lanjska ulaganja po kantonima

Dnevni avaz, objavljeno 28.07.2019.



“Izgradnja južnog plinovoda vrijedna 198 miliona KM”

U članku se žene uopće ne spominju - fotografija zgodne djevojke se koristi samo kao ukras

O oduvijek prisutnom trendu manipulacije i izrabljivanja ženskog tijela u cilju borbe za svakog kupca, potrošača ne trebaposebno govoriti. Lijepa, privlačna, MLADA, zgodna žena savršen je mamac svakom proizvodu, pa tako i možda neatraktivnom tekstu za prosječnog čitatelja.

Takav primjer je i ovaj tekst za koji je, kao ilustracija poslužio lik mlade, vjerojatno lijepe žene sa bilježnicom i olovkom u ruci, a koji bi se teško mogao uklopiti kao dobra cjelina. Ali, dobro je znati i ovo: nerijetko se događa da novinar dostavi tekst uredniku, ovaj ga prosljedi uredniku fotografije ili običnom grafičaru koji ga uopće ne pročita i samo na osnovu naslova ili podnaslova odredi fotografiju kao ilustraciju. Ovom nepažnjom urušava se i kvaliteta samog teksta i njeogova ozbiljnost koja je svedena na – atraktivnu ilustraciju.

To otkriva i seksistička stajališta samog urednika fotografije, na primjer...i potvrđuje činjenicu na početku navedenu činjenicu.

I u današnjem svijetu medija najviše „klikova“ imaju potpuno benigni tekstovi sa obnaženim, golišavim mladim ženama, što potvrđuje da su, unatoč svemu – žene i dalje „vruća roba“.



Vecernji list, 31.07.2019.

Vijesti o nasilju nad ženama

Trgovina djecom

„Prodao maloljetnu kćerku za 1000 KM“

Iako mediji rijetko izvještavaju o trgovini ljudima, ovaj problem se u BiH neprestano povećava. Dnevni avaz je izvijestio o jednom takvom slučaju, kada je otac prodao svoju maloljetnu kćer (15 godina) za 1.000 KM izvjesnom muškarcu koji ju je kupio za svog sina, a prodaja djevojčice je pravdana “romskom tradicijom”. Iako novinar nije otkrio identitet maloljetne žrtve trgovine ljudima, žrtva se može lako prepoznati u lokalnoj zajednici zahvaljujući objavljenom imenu njenogoca, čime je maloljetna žrtva trgovine ljudima dodatno viktimizirana.

Ovo je samo jedan primjer koji potvrđuje postojanje jedne takve štetne tradicije, prvenstveno među romskim stanovništvom i ruralnim područjima u BiH, te pokazuje težak proces rušenja naslijeđenih, tradicionalnih rodnih stereotipa, koji bi u modernom i demokratskom trebao biti neprihvatljiv i strogo zabranjen.

Međutim, mnogi slični slučajevi i dalje su nepoznati javnosti, a kršenje prava žena i djevojaka i dalje traje.

crna hronika Dnevni avaz, četvrtak, 6. juna/2019. 17

STRAVA U DOBOJU Šokantan slučaj trgovine djetetom

Prodao maloljetnu kćerku za 1.000 KM

Alija Alić (51) te Mehmed i Ismet Bosak (47) osumnjičeni za prodaju djeteta mlađeg od 15 godina • Djevojčica prisilno udata i seksualno zlostavljana

Uprava za organiziranje i teški kriminalitet Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske podnijela je prijavu Republičkom tužilaštvu RS protiv trojice Rroma osumnjičenih za trgovinu djetetom i obljubu djeteta mlađeg od 15 godina.

Podnesene prijave

Prijava je podnesena protiv Alije Alića (51) iz Doboja, koji je osumnjičen Mehmeda Bosaku (47) prodao svoju maloljetnu kćerku, koja nema ni 15 godina. Alić je kćerku prodao da bi stupila sa Mehmedovim kćinom Ismetom Bosakom (19).

Upravo se Ismeti trebalo vratiti u domaćinstvo djeteta mlađeg od



Dnevni avaz, 06.06.2019.



Slučaj nasilja u porodici sa smrtnim ishodom

„Za ubistvo supruga 10 godina robije“

Mediji u BiH posebnu pažnju posvećuju temama vezanim za nasilje žene u kojima su akteri žene. Fokus medija je uvijek na ženama, čak i kada su muškarci također uključeni. Senzacionalistički naslov „Za ubistvo supruga 10 godina robije“ upućuje na ženu hladnokrvnu ubojicu, koja nije zaslužila ništa bolje od dugogodišnje “robije”. Međutim, član izvještava o ženi koja je samoodbrani ubila muža koji je bio pod uticajme alkohola. Na fotografiji koja ilustrira tekst prikazana je žena žrtva rodnog nasilja.

Ni kratak opis slučaja, ni senzacionalistički naslov nisu pridonijeli podizanju svijesti o pitanju nasilja u porodici, naprotiv.

IZREČENA PRESUDA MERZIJI DELALIĆ

Za ubistvo supruga 10 godina robije

J. RADIĆ

SARAJEVO - Merzija Delalić (56) osuđena je na 10 godina zatvora u Kantonalnom sudu u Sarajevu za ubistvo supruga Seada (57), kojem je ožem prestadila prošle godine u kući u sarajevskom naselju Oukbumar.

Krvavi sukob se desio nakon sude u kuhinji u noćnim satima 7. aprila, kada je, prema navodima koje je Merzija ranije izričala, njeni suprug došao kući pijan. Prema optužnici, Merzija desnom rukom jako zamahnula i nožem zadala suprugu smrtonosnu povredu na gornjem lijevom dijelu grudi. Sead je istog dana preminuo na Odjelu za urgentnu medicinu JU Opća bolnica "Prim. dr Abdulah Nakač".

Ona je ranije ispričala u sudu da supruga pozvaje još od 14. godine, da su se zabavljali sedam godina te da su u braku bili 35 godina i da ga ni u snu nije htjela ubiti.

"Uzela sam nož. Da li se okliznuo - ne znam. Samo sam osjetila težinu i vidjela krv na koštalu", izjavila je ranije Merzija. Rekla je i da je pozvala pomoć i pokušala spasiti supruga, ali je poslije dobila informaciju da je preminuo.

Navodno je tokom istrage rekla: "Ja cu sebe ili tebe!". Pritom je otkrila noža naprijeko okrenula prema sebi, a zatim prema supruga. Ispričala je da je u sljedećem trenutku samo osjetila težinu na nožu pa se, misleći da se Sead udario, odmakla unazad i nož bacila u stoloper.



Newspaper Nezavisne novine, 20-21.07. 2019.

Fizički napad na djevojku

Vijest o napadu u banjalučkom parku na Dajanu Dangubić (vojnkinju Oružanih snaga BiH, potporučnicu, prvu ženu u BiH koja upravlja tenkom M-84, aktivisticu u borbi za prava žena i jednu od rijetkih žena koje su sa Starog mosta u Mostaru skočile u rijeku Neretvu, prenijeli su svi domaći i znatan dio svjetskih medija. Međutim, za informaciju o napadu javnost bi ostala uskraćena da tu informaciju nije prenio banjalučki kolumnist i publicist Dragan Bursać u jednoj od svojih kolumni. Ovaj slučaj egzaktan je primjer zataškavanja ovakvih slučajeva – sama žrtva napada, Dajana Dangubić o istom se vjerojatno ne bi ni upoznala javnost da mučno iskustvo nije bio razgovor s policijom nakon napada, odnosno, diskriminatorno ponašanje policijskih službenika, što je bio i povod njene rekacije preko društvene mreže Facebook. Kolumnist Bursać naveo je da je policija povod za napad donekle ublaživala jer Dajana Dangubić „nosi kratku kosu“. Napad su osudile brojna veleposlanstva i javnost, a nedugo nakon toga Dajana Dangubić u New Yorku je stupila u istospolni brak.

Ovaj slučaj otvorio je mnoga, nova pitanja o razini demokracije, a napadnuta djevojka imala je veliku podršku u medijima i može se kazati da su mediji odigrali ključnu ulogu u animiranju podrške javnosti, ali i bili inicijator, svojevrsni pritisak, za profesionalnije, demokratskije postupanje policijsko-pravosudnih organa, sukladno ljudskim pravima i slobodama.

Međutim, nakon što su mediji uistinu pomogli da se napad na vojnkinju OS BiH dođe u središte pozornosti javnosti, dali podršku napadnutoj časnici, tražili sankcioniranje – sve je odjednom utihnulo. Vijest da je Dijana Dangubić u Americi stupila u istospolni brak u medijima je prošla bez prevelike pompe. Nakon tog nema konačnog zaključka cijelog događaja – zašto je zapravo Dangubić napadnuta, je li to bilo iz objesti ili mršžnje prema LGBT osobam, jesu li kažnjeni napadači itd. Očito je da su se javnost, a i mediji, nakon njenog stupanja u brak – distancirali, ali je i činjenica da o Dangubić, nakon što je objavljena vijest o njenom istospolnom braku, nema vijesti o maltretiranju ili napadima iako se javno odredila o svom spolnom određenju.

To je znak da društvo to ipak prešutno tolerira, ali još uvijek bez javne podrške.



U Banjoj Luci napadnuta potporučnica OS BiH, djevojka koja vozi tenk i skače sa Starog mosta

U BiH
07.2019. u 22:16

198 501
komentara bilježenja



Dajana Lukić

Dajana Dangubić



Dvadesetdevetogodišnja Dajana Dangubić, potporučnica Oružanih snaga BiH, nedavno je napadnuta u Banjoj Luci. Dajana je široj javnosti poznata i kao prva žena u BiH koja upravlja tenkom M-84, ali i kao rijetka djevojka koja se skraćuje sa Starog mosta u Mostaru.

Web portal klix.ba, 06.07.2019. <https://www.klix.ba/vijesti/bih/u-banjoj-luci-napadnuta-potporucnica-os-bih-djevojka-koja-vozi-tenk-i-skace-sa-starog-mosta/190706094>

DL TEME ▾ KOLUMNNE ▾ VIJESTI ▾ SVIJET ▾ MOSTAR ▾ SPORT ▾ CRNA KRONIKA ▾ BIZNIS ▾ KU



CRNA KRONIKA DL1

U Banja Luci napadnuta Dajana Dangubić

07. lipnja 2019. 1 Dnevni list 0 Commenta

Web portal Dnevni.list.ba, 06.07.2019. <https://www.dnevni-list.ba/u-banja-luci-napadnuta-dajana-dangubic/>

07.07.2019 / 19:28 BiH - Nakon napada

Dajana Dangubić: Problem je ponašanje policajca



Dajana Dangubić / Vijesti.ba

U noći između 29. i 30. juna nepoznati muškarac je napao dvije djevojke u Banja Luci, a među njima je bila i Dajana Dangubić, pripadnica Oružanih snaga BiH.

Web portal vijesti.ba, 07.07.2019. <https://vijesti.ba/clanak/453305/dajana-dangubic-problem-je-ponasanje-policajca>

N1 BIH ENGL. NAJNOVIJE VIJESTI SVIJET BIZNIS SPORT KLUB ***

Dragan Bursać: Dajana Dangubić napadnuta "jer nosi kratku kosu"

VIJESTI 07.07.2019 | 08:58 | 4.002

Dragan Bursać: Dajana Dangubić napadnuta "jer nosi kratku kosu"

N1 KULTUR. NE BIH Podeli: 0

Web portal N1, 07.07.2019. <http://ba.n1info.com/Vijesti/a354888/Dragan-Bursac-Dajana-Dangubic-napadnuta-jer-nosi-kratku-kosu.html>



SRBIJA Isplivali novi detalji ubistva u Pančevu

Ovo je žena koju je ubio nožem suprug na prepunoj autobuskoj stanici

Avaz.ba
12.07.2019 17:24



Neznanica Desanka M.

Najnovije

- 50 min** Nekako stam vstručnog ne i Hronika
- 50 min** Nekičani i paračaja
- 50 min** Sta hormim sudjeluje beta
- 1 d.** Pijav prošla ubio čovjek dječaka porviješena
- 1 d.** Za nekoliko 2 miliona d još palako
- 1 d.** Viktor Živo dječaka

Srbijanski mediji objavili su fotografiju Desanke M. (60), koju je danas na autobuskoj stanici u Pančevu nožem ubio u leđa i stomak bivši suprug Petar M. (64).

Web portal avaz.ba, objavljeno 12.07.2019.: <https://avaz.ba/vijesti/crna-hronika/501741/ovo-je-zena-koju-je-ubio-nozem-suprug-na-prepunoj-autobuskoj-stanici>

Slučaj nasilja u porodici o kojem se danima izvještavalo

Ovo je egzaktan primjer senzacionalističkog i u ovoj mjeri potpuno nepotrebnog izvještavanja, čak i intimnog ogoljavanja preko svake mjere. Prvih nekoliko tekstova govorilo je o Ajli Sadiković u razini beskompromisne napadačice na muža koja je zloupotrijebila svoje službeno naoružanje – da bi potom bila navedena kao odlikovana žena, a muž okarakteriziran kao nasilnik, a njen „napad“ kao obrana. Bez obzira što je od svega toga točno, napad jedne na drugu osobu ne amnestira bilo koga, pa ni predmetnu gospođu, ali jest problematično zadiranje medija i „medijsko žutilo“ koje čitatelji „gutaju“ te im se to i nudi.

Ovaj slučaj bio je javnosti tim više zanimljiv jer je izravni akter žena što je rijetkost – obično su napadači muškarci.

Danas nije uopće poznato je li Ajla osuđena zbog napada ili samoobrane ili je osuđen njen muž zbog nasilja ili su, na kraju krajeva, ovi supružnici i dalje možda u braku?



OTVORENA ISTRAGA Krvavo jutro u sarajevskom naselju Ciglane



Uj kakav aružanog inidenta na Morbisica trg

Foto: H. Adrović

Pripadnica Oružanih snaga iz 'tetejca' ranila supruga

Ajla Sadiković izvukla pištolj iz tašne i ispalila najmanje jedan hitac u supruga Denisa, koji ju je tukao • Povod za sukob je razvod

Ajla Sadiković, pripadnica Oružanih snaga BiH, je po činu vojnik, bez upitno je li "tetejca" bila zbog supruga Denisa koji ju je tukao na parkingu u sarajevskom naselju Ciglane.

Svađa i psovke

Do sukoba je došlo na obilježima tragu oko 9 sati, između tadašnje raspravno govornici glava svada i psovke.

Provjera nasilja u porodici

Detektivica Ajla Sadiković nadležna je u RUP-u Kantona Sarajeva gdje je i sadržana. Ona će danas sa krivičnim tužavama biti predana u nadležni postupak počinjenog zločina. Ona će biti predana u nadležni postupak počinjenog zločina.

Kako saznajemo od izvora bliskog istrazi, Denis je u jednom momentu fizički nasrtao na Ajlu udarajući je šakama. Ona je tokom borbe iz svoje tašne izvukla pištolj CZ-M57 kalibra 7,62 milimetra te je ispalila najmanje jedan hitac.

Prema nezvaničnim informacijama, žena je imala uređnu dozvolu za posjedovanje i nošenje pištolja.

Zeno je Denisa pogodi-



Ajla i Denis Sadiković: Trzavice u braku eskalirale

lo u nogu, blizu prepone, a on je pao krvareći porod vošila. Kako nezvanično saznajemo, imao je struk-

ter je hitac primatio femoralna arteriju, zbog koje se za nekoliko minuta može iskvariti. Prema tužavama

izjavila, naredni vojnici su stigla. Ona je pozvala službeni komunikacioni i svjedoci. Nakon što mu je ukazana prva pomoć, on je providjen na daljnje liječenje i nije životno ugrožen.

Bacila pištolj

Ajla je potom bacila pištolj pored plavog Renaulta, čija vrata su ostala otvorena.

Kako saznajemo od izvora bliskog istrazi, motiv za sukob na parkingu je razvod. Supružnici su već duže vrijeme imali problema u braku te je zbog toga pokrenuta i brakorazvodna parnica.

Očito da je među njima mnogo toga ostalo neriješeno, a sve je eskaliralo onim danom.

A. A. 12345

Dnevni avaz, objavljeno 25.07.2019.

OTKRIVAMO Šta je u Tužilaštvu KS rekla pripadnica Oružanih snaga BiH

Ajla Sadiković: Nisam htjela da ga povrijedim

Sadiković u ponedjeljak hicem iz "tetejca" ranila supruga Denisu, koji ju je tukao • Sastali se kako bi razgovarali o brakorazvodnoj parnici

Ajla Sadiković (30), koja je u ponedjeljak hicem iz "tetejca" ranila supruga Denisu nakon što ju je tukao na parkingu u sarajevskom naselju Ciglane, gdje je u Tužilaštvu KS javila da joj nije bila

namjera da ga ubije. Svjeda među supružnicima eskalirala je zbog brakorazvodne parnice, koja je u toku. Nisam imala namjeru da ga povrijedim. Teko mi je sada i žao mi je što se sve tako desilo - kazala je Ajla Sadiković, koja je

osumnjičena za pokušaj ubistva.

Denis, koji je pogoden blizu prepone, zbrinut je na Ortopedijski klinički centar u Sarajevu i nije životno ugrožen.

Miran tip

Sarajevska advokatica Džemra Milaimi-Hasanagić potvrdila nam je da se Ajla Sadiković u Tužilaštvu dala kratko izjavu. Kazala nam je da je Ajla kao pripadnica Oružanih snaga BiH imala uređnu dozvolu za nošenje pištolja CZ M37 kalibra 7,62 milimetra.

To nije sporno, ona je kao vojno lice imala uređnu dozvolu. Ona je miran tip osobe i nikada u životu ranje nije upotrijebila vatreno



Dogovorne razgovore u Tužilaštvu (Foto: J. Anonim)



Ajla i Denis: Maltretirana i ljubomora

oružje - kazala nam je advokatica Milaimi-Hasanagić, koja zastupa Sadiković.

Ajla će provesti noć u tužilačkom pritvoru, a danas će postupajuća tužilačka odlučiti o daljnjim mjerama.

Od izvora bliskog istrazi saznajemo da se nakon hapšenja moglo vidjeti da je Ajla bila u velikom strahu od svog supruga koji ju je i ranije maltretirao. Bračne razmirice i ljubomora dovele su do toga da je Ajla pokrenula brakorazvodnu parnicu. Kolovoz dana on ju je pozvao da dođe u kaficu "Intermezzo" da razgovaraju.

Pristala je jer je željela da se dogovore kako bi razvod protekao što bezbolnije.

Ugurana u vozilo

Međutim, došlo je do svađe koja je eskalirala na parking, gdje ju je Denis bukvalno ugurao u auto, ali se ona uspjela izaci iz vozila. Denis je potom nasrnuo na nju i zaklaman je udarao, na šta je ona iz tašne izvukla "tetejca" i pucala.

U blizini se našao policajac koji nije bio na dužnosti Nihat Zoli, te ju je razotkrivao i pozvao svoje kolege. B. CERJE



Nihad Zoli i Abdulah Skaka

Skaka nagradio policajca Nihada Zolija

Gradonačelnik Sarajeva Abdulah Skaka nagradio je „Zlatnikom grada Sarajeva“ Nihada Zolija, mladog inspektora MUP-a koji je reagirao na Merhameta Ingu i razotkrivao Ajlu Sadiković, koja se pucala u supruga.

Zatekao sam se u

blizini i kada sam čuo pucanj, prišao sam i u skladu sa zakonom propisanim protokolom razotkrivao ženu i osobu i stavio je pod kontrolu. Nakon toga sam pomogao ranjenom muškarcu te pozvao kolege. Čvrsto vjerujem da je to bila moja

profesionalna i građanska dužnost - rekao je Zoli.

Mladi inspektor Zoli je sin poznatog heroja odbrane Sarajeva Sulejmana Zolija, nosioca „Zlatnog lilijana“ koji je poginuo 8. juna 1992. godine u borbama na Trebeviću.

Dnevni avaz, objavljeno 26.07.2019.



OTKRIVAMO Novi detalji iz istrage o pucnjavi na Ciglanama

Ajla Sadiković odlikovana, dva puta bila u Afganistanu

Određen pritvor pripadnici Oružanih snaga BiH koja je ranila supruga nakon što ju je tukao
● Izvukla pištolj kada je Denis zamahnuo rukom prema pojasu kao da ima oružje

Ajla Sadiković (30), koja je u ponedjeljak hicem iz „teletica“ ranila supruga Denisa nakon što ju je tukao na parking u sarajevskom naselju Ciglane, određen je jednomjesečni pritvor. Rješenje je donio sudija Kantonalnog suda u Sarajevu Husin Delić.

Nužna odbrana

Advokatica Džema Milaimi-Hasanagić, koja zastupa Sadiković, jučer je na jednici istakla da se u ovom slučaju ne može govoriti o pokušaju ubistva, na čemu inistira Tužilaštvo, već da je riječ u

nužnoj odbrani.

Stava smo da moja branjenica nije počinila krivično djelo ubistva u pokušaju iz razloga što nije imala namjeru da na bilo koji način povrijedi suptuga, a pogotovo ne da ga liši života – kazala je za „Avaz“ Milaimi-Hasanagić.

Sadiković jučer nije davala izjave na Sudu. Sazna-

jemo da je Ajla u istrazi potvrdila da je sašla sa suprugom u kafiću „Intermezzo“ na Ciglanama kako bi raspravili oko brakorazvodne parnice. Međutim, došlo je do žestoke svade. Prema Ajlinim izjavama, Denis ju je sve vrijeme udarao dok su se kretali iz kafića prema vozilu na parkinga.

Veliki strah

Kada su sigli, Denis je, prema njenim riječima, u jednom momentu desnom rukom zamahnuo prema leđima. Isprepadana Ajla poimislila je da njen suprug ima



Milaimi-Hasanagić: Zastupa Sadiković



Ajla i Denis: Teko narušeni odnosi



Policija na svjedoče u naselju Ciglane

Lakše povrede

Denis Sadiković je hicem iz „teletica“ pogoden blizu prepone, ali mu nije povrijeđen nijedan vitalni organ. Lječari Kliničkog cen-

tra univerziteta u Sarajevu konstatirali su lakše povrede, ali je zbog povrede mišića zadržan na Klinici za ortopediju.

pitatelj za pojasom. U strahu da će je na kraju i ubiti, izvukla je svoj „teletiac“ iz torine i ispalila hitac. Ajla je svog supruga i dok su bili u vanbračnoj vezi prijavljivala zbog nasilja.

Saznajemo da je Ajla Sadiković, kao vojnik prve klase Oružanih snaga BiH, dva puta bila u Afganistanu, te da je odlikovana. Trebala je za mjesec otići u Veliku Britaniju na obuku.

R. CERić

PROMICANJE SEKSIZMA OD STRANE JAVNIH INSTUCIJA

Promicanje stereotipa, seksizma i ponižavajućih načina prezentacije žena svjedoči slučaj viber stikera u Gradu Banja Luci, u institucijama lokalne zajednice, čija je Gradska uprava odabrala jedan takav kao službeni sticker u predstavljanju Grada Banja Luke na globalnoj Wiber aplikaciji, temeljen na seksističkom mitu o sedam žena na jednog muškarca. To je izazvalo mnoge reakcije javnosti, posebno nakon što je ova tema dospjela u medije. Fondacija 'Udružene žene Banja Luka' zahtjeva uklanjanje stickera '7/1' i Gradska uprava je izvjestila da će „to razmotriti“.

Ovaj slučaj pokazuje visoku razinu prisutnosti otvorenog seksizma i uvriježenih, standardnih stereotipa u BH društvu ali i u službenim institucijama koji prihvaćaju i otvoreno promiču ponižavajući način predstavljanja žena u društvu - ovaj put u Gradu Banja Luci.

Mediji su u ovom slučaju odigrali vrlo pozitivnu ulogu, profesionalno i kritički ispravno prenijeli informaciju nakon čega je reagirala javnost i nevladina udruženja.

SEĐAM NA JEDAN
Grad Banja Luka predstavio Viber stikere, žene tvrde da ih jedan predstavlja na seksistički način

44 komentara 12 dijeljenja

Ovdje je 7/1

Grad Banja Luka ostvario je saradnju s Viberom i predstavio vlastiti paket Viber stikera koji, kako navode, predstavljaju dušu, historiju i znamenitosti grada. Ubrzo nakon toga uslijedila je reakcija Fondacije Udružene žene Banja Luka iz koje tvrde da jedan stiker na uvredljiv i seksistički način predstavlja žene Banje Luke.

Sporan je stiker na kojem je prikazano sedam žena uz poruku "Ovdje je 7/1" koja dinstroje urbanu legendu da u Banjoj Luci živi sedam puta više žena nego muškaraca.

Aleksandra Peirić, izvršna direktorica Fondacije Udružene žene Banja Luka, pojašnjava da je namjera ovog stickera dodatna promocija Banja Luke kao otvorenog grada i time upotrijebljenje turističke poruke.

Web portal klix.ba, objavljeno 26.06.2019.: <https://www.klix.ba/vijesti/bih/grad-banja-luka-predstavio-viber-stikere-zene-tvrde-da-ih-jedan-predstavlja-na-seksisticki-nacin/190626071>

ZAKLJUČAK

Prisutnost stereotipa, te predstavljanje žene i udio žene u medijima i dalje ima jako izraženu 'obiteljsku notu' te se mnoge od njih i dalje predstavljaju kao 'majke', 'supruge', 'biznismenke', 'političarke' itd. koje imaju 'podršku porodice' u onome što rade i čime se bave. Ovakva pitanja vrlo rijetko ili nikako se postavljaju muškarcima.

U medijskim natpisima prisutna je nota seksizma i omalovažavanja, što se može vidjeti i kada pojedini mediji hrvatsku predsjednicu Kolindu Grabar Kitarović nazivaju imenom, samo 'Kolinda', dok su rijetki primjeri da se nekog političara naziva samo imenom.

Iako je na Općim izborima 2018. izabrano 27% žena, što je 142 žene od ukupno 518 rezervisanih mjesta za sve nivoe zakonodavne vlasti, u medijima ih je prisutan samo mali dio - u predmetnoj analizi tek nešto više od 10-ak!!!

Mediji žene često koriste kao "ukras", ilustraciju, fotografiju potrebnu za temu, a da istovremeno žena uopće nema učešća u tekstu.

Neka od iskustava BH medija je da preferiraju "svoje" političarke, dok ostale ili ignoriraju ili im daju vrlo malo svoga medijskog prostora.

Jedna od zanimljivosti ovog istraživanja je nemogućnost određivanja spola novinarke/novinara, autora priloga jer brojni prilozii ili nemaju potpisanog autora, ili su navedeni inicijali imena i prezime, ili samo inicijali, ili uopće nema potpisanog autora (!).

Također, i ženama kao akterima teksta najčešće nije navedena dob. Ta praksa je nešto rjeđa kada je riječ o sportašicama ili ženama aktericama u rubrici 'crna kronika' itd.

Žene se često nazivaju muškim rodnom, kao naprimjer: pedijatar/pedijatrica, predsjednik/predsjednica, potparol/potparolka itd.


Pojedini mediji insistiraju na predstavljanju žena najčešće u ulogama majki ili u bilo kojem porodičnom kontekstu

Za pohvaliti je činjenica da pojedini štampani mediji imaju vrlo visoku zastupljenost žena sportašica, no istodobno vrlo lošu žena političarki itd.

Vrlo rijetko se žene spominju kao biznismenke, inovatorice, znanstvenice, liderice itd.

Neki od najutjecajnijih medija jako preferiraju predstavljanje žena (pa čak i djevojčica) u vrlo tradicionalnoj, možda i podčinjenoj ulozi,





jako posvećenim religiji i religijskim običajima i tradicionalnom načinu oblačenja, prvenstveno porodici, što je i jedina njihova „referenca“ u predstavljanju u medijima.

Iz analiza činjenično pokazuje da su žene nominalno brojnije, ali u medijima neprimjetnije od muškaraca, s jakim prizvukom potenciranja uloge majke, supruge, vjernice. Iako žene u BH društvu općenito imaju vrlo značajnu ulogu, njihova uloga često se ne shvaća ozbiljno kao što je uloga muškarca na istim pozicijama.

Međutim, za razliku od istraživanja prijašnjih godina, očito je da se položaj-prisutnost žena u medijima popravlja, ali i da su mediji jedna od najvažnijih karika u percepciji žena u javnosti, pa tako i u društvu te je potrebno raditi na educiranju urednika i novinara po ovom pitanju, no pitanje je koliko bi to imalo učinka s obzirom na često posezanje za senzacionalizmom, ali i globalni, stalni fenomen, predstavljanja žena u svjetlu ‘celebrityja’, skandaloznih soba itd.

Ovaj medijski fenomen i u svijetu je prisutan desetljećima i teško da se na njega može značajnije utjecati, no svakako se treba raditi na bolju prisutnost i promociju žena u medijima kao uspješnih znanstvenica, biznismenki, političarki itd.

I Humanité

Le Père Duch



Novi Put Mostar Bosna i Hercegovina



Udruženje Novi put Mostar



www.noviputbih.org



Linija za pomoć 060 318 77 80